

Παρατηρητήριο πολιτικών
για την εξάλειψη της βίας
κατά των γυναικών

ΕΡΓΟ: Παρατηρητήριο παρακολούθησης εθνικών, ευρωπαϊκών και διεθνών πολιτικών για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών - Περιφέρειες Αττικής, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίων Νήσων

ΕΚΘΕΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Μάρτιος 2026

Παρατηρητήριο πολιτικών
για την εξάλειψη της βίας
κατά των γυναικών

1

«Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ' ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Ιδρύματος Μποδοσάκη ή του Κέντρου Στήριξης ΜΚΟ. Η Ευρωπαϊκή Ένωση, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ίδρυμα Μποδοσάκη και το Κέντρο Στήριξης ΜΚΟ δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.»

Με τη συγχρηματοδότηση:

ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΡΓΟΥ

Το έργο «Παρατηρητήριο παρακολούθησης εθνικών, ευρωπαϊκών και διεθνών πολιτικών για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών στις Περιφέρειες Αττικής, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίων Νήσων» στοχεύει στην αποτύπωση, παρακολούθηση και αξιολόγηση της εφαρμογής των πολιτικών για την πρόληψη και αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Στο πλαίσιο του έργου υλοποιήθηκαν 3 εναρκτήριες και 3 ημερίδες λήξης / συναντήσεις εργασίας στις Περιφέρειες Αττικής, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίων Νήσων (Αθήνα, Πάτρα, Κέρκυρα), με στόχο την ενίσχυση του διαλόγου, της συνεργασίας και της ανταλλαγής εμπειρίας μεταξύ θεσμικών φορέων, υπηρεσιών, οργανώσεων και άλλων εμπλεκόμενων μερών.

Παράλληλα, δημιουργήθηκαν δύο ανοιχτές και προσβάσιμες βάσεις δεδομένων:

η πρώτη περιλαμβάνει τις εθνικές, ευρωπαϊκές και διεθνείς πολιτικές, στρατηγικές, σχέδια δράσης και νομικά πλαίσια που σχετίζονται με την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών και αφορούν και την Ελλάδα, ενώ η δεύτερη καταγράφει κυβερνητικούς, αυτοδιοικητικούς και μη κυβερνητικούς φορείς που δραστηριοποιούνται στην αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών στις τρεις Περιφέρειες παρέμβασης.

Επιπλέον, αναπτύχθηκε ένα εργαλείο παρακολούθησης και αξιολόγησης της εφαρμογής των πολιτικών με τη μορφή ερωτηματολογίου, καθώς και ένα σύστημα παρακολούθησης για την οργάνωση και αποθήκευση ποσοτικών και ποιοτικών στοιχείων που συλλέγονται από τους εμπλεκόμενους φορείς. Το εργαλείο παρακολούθησης (ερωτηματολόγιο) απεστάλη στους φορείς που άμεσα ή έμμεσα ασχολούνται με την πρόληψη ή/και αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών και την προαγωγή της έμφυλης ισότητας, προκειμένου να καταγραφούν οι εμπειρίες, οι πρακτικές, οι δυσκολίες και τα εμπόδια που ανακύπτουν κατά την εφαρμογή των πολιτικών σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

Τα αποτελέσματα της διαδικασίας αυτής αξιοποιήθηκαν για τη σύνταξη τριών περιφερειακών εκθέσεων, μίας για κάθε Περιφέρεια, οι οποίες περιλαμβάνουν

Με τη συγχρηματοδότηση:

την αποτύπωση της εφαρμογής των πολιτικών, την καταγραφή ελλείψεων και δυσκολιών, καθώς και συγκεκριμένες προτάσεις και συστάσεις για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των πολιτικών για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών.

Το έργο «Παρατηρητήριο παρακολούθησης εθνικών, ευρωπαϊκών και διεθνών πολιτικών για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών - Περιφέρειες Αττικής, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίων Νήσων» υλοποιείται στο πλαίσιο του προγράμματος PREVENT, με φορέα υλοποίησης την Equal Society-Κοινωνία Ίσων Ευκαιριών και εταίρο το Κέντρο Εριφύλη. Το έργο “Preventing gender-based violence and violence against children” (PREVENT) έχει ως στόχο την πρόληψη και καταπολέμηση της έμφυλης βίας και της βίας κατά των παιδιών, μέσω της στήριξης οργανώσεων της Κοινωνίας των Πολιτών (ΟΚοιΠ) στην Ελλάδα και την Κύπρο που δραστηριοποιούνται σε αυτούς τους τομείς, καθώς και της ενίσχυσης των γνώσεων, των ικανοτήτων και της βιωσιμότητάς τους. Το PREVENT συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση μέσω του προγράμματος Citizens, Equality, Rights and Values (CERV), το Ίδρυμα Μποδοσάκη και το Κέντρο Στήριξης ΜΚΟ με συνολικό ποσό επιχορήγησης €2,3 εκ. Συντονιστής του PREVENT είναι το Ίδρυμα Μποδοσάκη (Ελλάδα), σε σύμπραξη με το Κέντρο Στήριξης ΜΚΟ (Κύπρος).

Με τη συγχρηματοδότηση:

	4
ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΡΓΟΥ.....	2
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	7
Βιβλιογραφία.....	9
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	11
α) Σκοπός της έρευνας.....	11
β) Περιγραφή της διαδικασίας χαρτογράφησης των φορέων.....	11
γ) Εργαλείο παρακολούθησης και σύστημα καταγραφής δεδομένων.....	12
δ) Διαδικασία πρόσκλησης συμμετοχής στην έρευνα.....	13
ε) Αριθμός και κατανομή των συμμετεχόντων φορέων στη Δυτική Ελλάδα.....	13
στ) Πίνακες κατανομής συμμετεχόντων φορέων της Δυτικής Ελλάδας.....	14
ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ.....	17
Το νομοθετικό πλαίσιο και η εφαρμογή του στην Ελλάδα.....	17
Επίπεδο γνώσης του νομοθετικού πλαισίου.....	17
Εκτίμηση για τη συμμόρφωση της ελληνικής νομοθεσίας με το διεθνές και ευρωπαϊκό πλαίσιο.....	19
Ύπαρξη μη ενσωματωμένων διεθνών ή ευρωπαϊκών ρυθμίσεων.....	20
Εκτίμηση για τον βαθμό ποινικοποίησης των περιστατικών βίας κατά των γυναικών.....	21
Αντιλήψεις για την ύπαρξη νομοθετικών κενών.....	22
Εκτίμηση για την εφαρμογή του νομοθετικού πλαισίου στην πράξη.....	24
Προτάσεις βελτίωσης της εφαρμογής του νομοθετικού πλαισίου.....	25
Συνολική αποτίμηση.....	26
Εθνικές πολιτικές για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών.....	27
Επίπεδο γνώσης των εθνικών πολιτικών.....	27
Γνώση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021–2025... 28	
Αξιολόγηση των μέτρων του Εθνικού Σχεδίου Δράσης.....	29
Υλοποίηση έργων, προγραμμάτων ή δράσεων σε τοπικό/περιφερειακό επίπεδο.....	30
Σύνδεση των τοπικών δράσεων με την εθνική πολιτική.....	32
Πίνακας 6. Εκτίμηση για το αν οι τοπικές/περιφερειακές δράσεις υλοποιούνται στο πλαίσιο εθνικής πολιτικής.....	32
Αξιολόγηση της παροχής υπηρεσιών και υποστήριξης.....	33
Δράσεις που δεν υλοποιούνται σε τοπικό/περιφερειακό επίπεδο.....	34
Συνολική αποτίμηση.....	36
Πλαίσιο και διαδικασίες υποστήριξης των γυναικών – θυμάτων έμφυλης βίας σε τοπικό/περιφερειακό επίπεδο.....	37
Συμμόρφωση της λειτουργίας των φορέων με το σχετικό θεσμικό πλαίσιο....	37
Χαρτογράφηση των παρεχόμενων υπηρεσιών υποστήριξης.....	38

	5
Προκλήσεις στην καθημερινή λειτουργία των φορέων.....	39
Χρήση δεικτών αξιολόγησης.....	40
Διαθεσιμότητα δημοσιευμένων αποτελεσμάτων.....	42
Εκτίμηση επάρκειας ανθρώπινων και οικονομικών πόρων.....	44
Πρόσθετες ανάγκες και αναγκαίοι πόροι.....	45
Συνολική αποτίμηση.....	47
Συντονισμός και συνεργασία μεταξύ φορέων/υπηρεσιών/οργανισμών.....	47
Η σημασία του συντονισμού και της συνεργασίας.....	48
Υφιστάμενες μορφές συνεργασίας.....	48
Ύπαρξη θεσμοθετημένων διαδικασιών συντονισμού.....	49
Εκτίμηση της αποτελεσματικότητας των θεσμοθετημένων διαδικασιών.....	50
Προτεινόμενες διαδικασίες βελτίωσης.....	51
Προκλήσεις στη συνεργασία με άλλους φορείς.....	51
Κύριες προκλήσεις που δυσχεραίνουν τη συνεργασία.....	53
Συνολική αποτίμηση.....	54
Καλές πρακτικές που υλοποιούνται σε τοπικό/περιφερειακό επίπεδο.....	54
Αναγνώριση καλών πρακτικών.....	54
Τύποι έργων ή δράσεων που επικρατούν.....	56
Κύρια χαρακτηριστικά που καθιστούν τις δράσεις καλές πρακτικές.....	57
Συνολική αποτίμηση.....	58
Προτάσεις – Συστάσεις.....	59
Έκταση καταγραφής προτάσεων.....	59
Θεματικές κατηγορίες προτάσεων.....	60
Ενδεικτικές διατυπώσεις προτάσεων.....	61
Μοτίβα ανά τύπο φορέα και πεδίο παρέμβασης.....	63
Συνολική αποτίμηση.....	63
Ο αγώνας για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών: ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ – ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ.....	64
1. Συστάσεις σε επίπεδο πολιτικών.....	64
2. Συστάσεις σε επίπεδο θεσμικού πλαισίου.....	65
3. Συστάσεις σε επίπεδο εφαρμογής.....	65
4. Συστάσεις σε επίπεδο συντονισμού και συνεργασίας.....	66
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	67
Όρια και περιορισμοί της έρευνας.....	68
ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	69
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	71
Εργαλείο παρακολούθησης & αξιολόγηση της εφαρμογής των πολιτικών για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών (ερωτηματολόγιο).....	71

Σύστημα παρακολούθησης της εφαρμογής των πολιτικών για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών.....	71
Λίστα εθνικών, ευρωπαϊκών και διεθνών πολιτικών και σχεδίων δράσεων σχετικά με την αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών.....	71
Μητρώο τοπικών φορέων αντιμετώπισης της βίας κατά των γυναικών στις Περιφέρειες Αττικής, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίων Νήσων.....	71

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η βία κατά των γυναικών αποτελεί σοβαρή παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και διαχρονικό κοινωνικό, πολιτικό και θεσμικό πρόβλημα, το οποίο

Με τη συγχρηματοδότηση:

επηρεάζει την ασφάλεια, την υγεία, την αυτονομία και την ισότιμη συμμετοχή των γυναικών στην κοινωνική, οικονομική και δημόσια ζωή. Δεν πρόκειται για μεμονωμένα περιστατικά ιδιωτικής φύσης, αλλά για **ένα δομικό φαινόμενο που συνδέεται με τις έμφυλες ανισότητες, τα στερεότυπα και τις άνισες σχέσεις εξουσίας**. Στο διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο, η βία κατά των γυναικών αναγνωρίζεται ως μορφή έμφυλης βίας και διάκρισης, ενώ τα κράτη καλούνται όχι μόνο να θεσπίζουν μέτρα πρόληψης, προστασίας και υποστήριξης, αλλά και να **διασφαλίζουν την ουσιαστική εφαρμογή τους** σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης. Η **Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης** του Συμβουλίου της Ευρώπης ορίζει τη βία κατά των γυναικών ως παραβίαση ανθρωπίνων δικαιωμάτων και μορφή διάκρισης κατά των γυναικών, ενώ τον Ιούνιο του 2023 κυρώθηκε και από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Επιπλέον, τον Μάιο του 2024 υιοθετήθηκε η **Οδηγία (ΕΕ) 2024/1385** για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας, ενισχύοντας περαιτέρω το ευρωπαϊκό πλαίσιο δράσης (Council of Europe, 2011, FRA, 2024).

Αξίζει να σημειωθεί ότι η σχέση ανάμεσα στις διεκδικήσεις για την ισότητα των φύλων και το δίκαιο έχει περάσει διαχρονικά από τρεις βασικές φάσεις: από την περίοδο των υψηλών προσδοκιών και της ισχυρής εμπιστοσύνης στη δύναμη του νόμου, στην περίοδο της έντονης κριτικής προς το δίκαιο ως φορέα και αναπαραγωγό της πατριαρχικής εξουσίας, και τέλος στην περίοδο της συγκρατημένης αισιοδοξίας, την οποία διανύουμε έως σήμερα, όπου η νομοθεσία αντιμετωπίζεται ως **εργαλείο στοχευμένων παρεμβάσεων** για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων κοινωνικών προβλημάτων (Μαροπούλου, 2008). Η αισιοδοξία αυτή, ότι δηλαδή το δίκαιο αποτελεί αναγκαία προϋπόθεση για την επέλευση κοινωνικής αλλαγής, συνιστά και **κεντρικό άξονα του παρόντος έργου**, στόχος του οποίου είναι η καταγραφή των εθνικών και ευρωπαϊκών πολιτικών, αλλά και του βαθμού εφαρμογής τους στο κοινωνικό πεδίο, μέσα από την ανατροφοδότηση των φορέων και των θεσμών που αντιμετωπίζουν τις έμφυλες ανισότητες στην καθημερινή πρακτική τους. Η ανάγκη αυτής της προσέγγισης καθίσταται ακόμη πιο εμφανής στην ελληνική περίπτωση. Σύμφωνα με τον **Ευρωπαϊκό Δείκτη Ισότητας των Φύλων**, η Ελλάδα το 2025 κατατάσσεται στην **22η θέση μεταξύ των 27 κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης**, με συνολική βαθμολογία **57,0/100**, παραμένοντας κάτω από τον μέσο όρο της ΕΕ (EIGE, 2025). Η εικόνα αυτή είναι προβληματική, ιδιαίτερα αν ληφθεί υπόψη ότι η χώρα συμμετέχει εδώ και δεκαετίες στις ευρωπαϊκές και διεθνείς εξελίξεις στον τομέα της ισότητας των φύλων. Όσον αφορά την εναρμόνιση με τη διεθνή και ευρωπαϊκή νομοθεσία που καταγράφεται στο παρόν έργο, η βιβλιογραφία επισημαίνει διαχρονικά **καθυστερήσεις και αντιστάσεις** στην ενσωμάτωση των στόχων και των νέων εργαλείων άσκησης πολιτικής, καθώς και στην αξιοποίηση των κινήτρων και των κοινοτικών χρηματοδοτήσεων που διατίθενται για την προώθηση της ισότητας των φύλων.

Με τη συγχρηματοδότηση:

Η έκταση του προβλήματος αποτυπώνεται με ιδιαίτερη σαφήνεια στα αποτελέσματα της μεγαλύτερης έως σήμερα πανευρωπαϊκής έρευνας για την έμφυλη βία, της EU Gender-Based Violence Survey, η οποία βασίστηκε σε 114.023 συνεντεύξεις γυναικών ηλικίας 18–74 ετών στα 27 κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σύμφωνα με τα βασικά ευρήματα της έρευνας, **το 31% των γυναικών στην ΕΕ έχουν υποστεί σωματική ή σεξουαλική βία κατά τη διάρκεια της ζωής τους**, οι γυναίκες που έχουν υποστεί σεξουαλική βία στην παιδική ηλικία είναι πάνω από τρεις φορές πιθανότερο να υποστούν βία και ως ενήλικες, ενώ περίπου **οι μισές γυναίκες που υπέστησαν βία από σύντροφο δεν το αποκάλυψαν ποτέ σε κανέναν**. Τα στοιχεία αυτά επιβεβαιώνουν ότι η βία κατά των γυναικών παραμένει **φαινόμενο μεγάλης έκτασης αλλά και σημαντικά υποδηλωμένο**, γεγονός που καθιστά αναγκαία τη συστηματική και συγκρίσιμη συλλογή δεδομένων σε ευρωπαϊκό επίπεδο (FRA, 2024, Eurostat, 2024).

Η αναγκαιότητα αυτής της προσέγγισης αναδεικνύεται έντονα και στην ελληνική πραγματικότητα. Σύμφωνα με την ίδια πανευρωπαϊκή έρευνα, **το 36,5% των γυναικών στην Ελλάδα έχουν υποστεί σωματική βία ή απειλές και/ή σεξουαλική βία από οποιονδήποτε δράστη κατά τη διάρκεια της ζωής τους**. Επιπλέον, **το 21,7%** έχουν υποστεί σωματική βία ή απειλές, σεξουαλική βία και/ή ψυχολογική βία από σύντροφο κατά τη διάρκεια της ζωής τους, ενώ **το 24,8%** έχουν υποστεί σωματική βία ή απειλές και/ή σεξουαλική βία από πρόσωπο άλλο από σύντροφο μετά την ηλικία των 15 ετών. Ιδιαίτερα ανησυχητικό είναι και το εύρημα ότι **το 42,6% των γυναικών στην Ελλάδα έχουν υποστεί σεξουαλική παρενόχληση στην εργασία** κατά τη διάρκεια της ζωής τους, ποσοστό σημαντικά υψηλότερο από τον μέσο όρο της ΕΕ-27 (30,8%). Τα δεδομένα αυτά καταδεικνύουν τόσο την έκταση όσο και τις πολλαπλές εκφάνσεις της έμφυλης βίας στην Ελλάδα, αναδεικνύοντας την ανάγκη για **ουσιαστική παρακολούθηση της εφαρμογής των σχετικών πολιτικών**, ιδιαίτερα στο τοπικό και περιφερειακό επίπεδο όπου αυτές αποκτούν πρακτικό περιεχόμενο (Eurostat, 2024).

Παρά τα βήματα που έχουν πραγματοποιηθεί τα τελευταία χρόνια σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, η ύπαρξη νόμων, στρατηγικών και σχεδίων δράσης **δεν αρκεί από μόνη της** για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών. Η GREVIO, στην έκθεσή της για την Ελλάδα, αναγνώρισε ορισμένες θετικές εξελίξεις, αλλά υπογράμμισε παράλληλα **σημαντικά κενά στην εφαρμογή**. Ειδικότερα, επεσήμανε την απουσία εξειδικευμένων rape crisis centres ή/και sexual violence referral centres, τον ανεπαρκή αριθμό καταφυγίων για γυναίκες θύματα βίας και τα παιδιά τους, καθώς και την ανάγκη ενίσχυσης της ανταπόκρισης του συστήματος δικαιοσύνης. Σύμφωνα με τα σχετικά ευρήματα, στην Ελλάδα λειτουργούν **20 καταφύγια** με συνολική δυναμικότητα περίπου **450 ατομικών κλινών**, αριθμός που κρίνεται ανεπαρκής σε σχέση με τις ανάγκες. Οι διαπιστώσεις αυτές υπογραμμίζουν

ότι το κρίσιμο ζήτημα δεν είναι μόνο η ύπαρξη θεσμικού πλαισίου, αλλά και η **πραγματική, συντονισμένη και επαρκώς τεκμηριωμένη εφαρμογή του** (Council of Europe, 2023a, Council of Europe, 2023b).

Σε αυτό ακριβώς το σημείο αναδεικνύεται η **αναγκαιότητα του Παρατηρητηρίου**. Παρότι υπάρχουν νόμοι, πολιτικές και θεσμικές δεσμεύσεις για την πρόληψη και αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών, η εφαρμογή τους σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο **δεν είναι πάντοτε επαρκώς καταγεγραμμένη και τεκμηριωμένη**. Οι φορείς πρώτης γραμμής, οι δημόσιες υπηρεσίες, οι δομές υποστήριξης και οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών διαθέτουν **κρίσιμη γνώση** για τις πραγματικές ανάγκες του συστήματος, τα εμπόδια στην εφαρμογή, τα κενά συντονισμού και τις καλές πρακτικές που αναπτύσσονται στην πράξη. Η οπτική τους είναι ιδιαίτερα σημαντική, ακριβώς επειδή αποτυπώνει το σημείο στο οποίο οι πολιτικές μεταφράζονται (ή όχι) σε **ουσιαστική προστασία, υποστήριξη και πρόσβαση σε υπηρεσίες για τις γυναίκες**.

Σκοπός της παρούσας έρευνας είναι η **αποτύπωση της εφαρμογής των πολιτικών** για την πρόληψη και αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών, με έμφαση στο τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, όπου οι πολιτικές αυτές αποκτούν πρακτικό περιεχόμενο και δοκιμάζονται στην καθημερινή λειτουργία των υπηρεσιών και των φορέων. Η παρακολούθηση των πολιτικών κρίνεται αναγκαία ώστε να εντοπίζονται **κενά, δυσκολίες, ασυνέχειες και άνισες συνθήκες εφαρμογής**, αλλά και να αναδεικνύονται πρακτικές που μπορούν να ενισχύσουν την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων. Για τον λόγο αυτό, η παρούσα έκθεση αξιοποιεί την **οπτική των εμπλεκόμενων φορέων ως κρίσιμη πηγή τεκμηρίωσης** για την κατανόηση της υφιστάμενης κατάστασης και για τη διατύπωση προτάσεων και συστάσεων που μπορούν να συμβάλλουν στη βελτίωση των πολιτικών κατά της βίας κατά των γυναικών.

Βιβλιογραφία

Council of Europe. (2011). Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence. Council of Europe.

Council of Europe. (2023a, November 14). GREVIO publishes its baseline evaluation report on Greece. Council of Europe.

Council of Europe. (2023b, November 14). Istanbul Convention: Council of Europe expert group on violence against women issues reports on Greece, Ireland and Republic of Moldova. Council of Europe.

Eurostat. (2024). EU gender-based violence survey – key results – 2024 edition. Publications Office of the European Union.

European Institute for Gender Equality. (2025). Gender Equality Index 2025: Greece. European Institute for Gender Equality.

European Union Agency for Fundamental Rights. (FRA). (2024). EU gender-based violence survey: Key results. Publications Office of the European Union.

Μαροπούλου, Μ. (Επιμ.). (2008). Το φύλο, το σώμα και η έμφυλη διαφορά: Η συνάντηση δικαίου και κοινωνικής προβληματικής. Επιστημονική σειρά ΘΕ.ΦΥΛ.ΙΣ.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ

α) Σκοπός της έρευνας

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν η αποτύπωση, η καταγραφή και η αξιολόγηση του επιπέδου γνώσης, της εμπειρίας και της αντίληψης των

Με τη συγχρηματοδότηση:

εμπλεκόμενων φορέων της **Δυτικής Ελλάδας** σχετικά με την εφαρμογή και την αποτελεσματικότητα των πολιτικών για την πρόληψη και αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών. Ειδικότερα, η έρευνα επιδίωξε να διερευνήσει τον βαθμό γνώσης των φορέων της **Δυτικής Ελλάδας** ως προς το ισχύον νομοθετικό και πολιτικό πλαίσιο, την εκτίμησή τους για την αποτελεσματικότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών υποστήριξης και προστασίας, την εμπειρία τους από τους μηχανισμούς συντονισμού και συνεργασίας σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο στην **Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας**, καθώς και τις προκλήσεις, τα κενά, τις καλές πρακτικές και τις προτάσεις βελτίωσης που αναδεικνύονται μέσα από την καθημερινή πρακτική τους.

Η έρευνα βασίστηκε στην παραδοχή ότι οι φορείς που δραστηριοποιούνται στην πρώτη γραμμή ή/και εμπλέκονται θεσμικά στην πρόληψη και αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών στη **Δυτική Ελλάδα** διαθέτουν κρίσιμη γνώση για τον τρόπο με τον οποίο οι πολιτικές εφαρμόζονται στην πράξη, για τις δυσκολίες που ανακύπτουν κατά την υλοποίησή τους, αλλά και για τις δυνατότητες βελτίωσης του υφιστάμενου συστήματος προστασίας και υποστήριξης σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

β) Περιγραφή της διαδικασίας χαρτογράφησης των φορέων

Η ερευνητική διαδικασία στηρίχθηκε στη χαρτογράφηση φορέων που δραστηριοποιούνται άμεσα ή έμμεσα στην πρόληψη και αντιμετώπιση της έμφυλης βίας, καθώς και στην προώθηση της ισότητας των φύλων, συμπεριλαμβανομένων δημόσιων, αυτοδιοικητικών και μη κυβερνητικών οργανισμών. Η χαρτογράφηση αυτή πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του συνολικού έργου και αφορούσε και τις τρεις Περιφέρειες παρέμβασης, δηλαδή την **Αττική**, τη **Δυτική Ελλάδα** και τα **Ιόνια Νησιά**.

Στο πλαίσιο αυτό καταρτίστηκε η βάση δεδομένων με τίτλο **«Μητρώο Τοπικών Φορέων Αντιμετώπισης της Βίας κατά των Γυναικών στις Περιφέρειες Αττικής, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίων Νήσων»**, η οποία περιλαμβάνει κυβερνητικούς, αυτοδιοικητικούς και μη κυβερνητικούς οργανισμούς που δραστηριοποιούνται στην καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών στις τρεις Περιφέρειες.

Για τις ανάγκες της παρούσας έκθεσης, η ανάλυση εστιάζει αποκλειστικά στους φορείς που δραστηριοποιούνται στην **Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας**. Στη χαρτογράφηση της **Δυτικής Ελλάδας** περιλήφθηκαν φορείς διαφορετικής θεσμικής ταυτότητας και πεδίου δράσης, προκειμένου να αποτυπωθεί όσο το δυνατόν πληρέστερα το τοπικό και περιφερειακό οικοσύστημα πρόληψης, προστασίας, υποστήριξης, θεσμικής παρέμβασης και προώθησης της ισότητας των φύλων. Η χαρτογράφηση κάλυψε φορείς με δράση σε επίπεδο Περιφέρειας, Περιφερειακής Ενότητας και Δήμου, ώστε να αποτυπωθεί η εικόνα εφαρμογής των πολιτικών στη **Δυτική Ελλάδα** τόσο σε περιφερειακό όσο και σε τοπικό επίπεδο.

γ) Εργαλείο παρακολούθησης και σύστημα καταγραφής δεδομένων

Στο πλαίσιο του έργου αναπτύχθηκε το **Εργαλείο παρακολούθησης και αξιολόγησης της εφαρμογής των πολιτικών για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών**, δηλαδή το ερωτηματολόγιο της έρευνας, το οποίο επιτρέπει την αξιολόγηση της εφαρμογής των πολιτικών σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Μέσα από αυτό, οι φορείς έχουν τη δυνατότητα να καταγράψουν την εμπειρία τους, να αναδείξουν καλές πρακτικές, αλλά και να επισημάνουν προβλήματα, ελλείψεις και εμπόδια που αντιμετωπίζουν στην εφαρμογή πολιτικών για την πρόληψη και αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών.

Παράλληλα, αναπτύχθηκε το **Σύστημα παρακολούθησης της εφαρμογής των πολιτικών για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών**, δηλαδή μια online βάση δεδομένων που επιτρέπει την οργάνωση, αποθήκευση και επεξεργασία ποσοτικών και ποιοτικών στοιχείων, όπως αυτά συλλέγονται μέσω του εργαλείου παρακολούθησης/ερωτηματολογίου. Για την παρούσα έκθεση αξιοποιήθηκαν τα δεδομένα που συγκεντρώθηκαν από τους φορείς της **Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας**.

δ) Διαδικασία πρόσκλησης συμμετοχής στην έρευνα

Μετά την ολοκλήρωση της χαρτογράφησης, οι φορείς της **Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας** προσκλήθηκαν να συμμετάσχουν στην έρευνα μέσω αποστολής του εργαλείου παρακολούθησης/ερωτηματολογίου. Το ερωτηματολόγιο απευθυνόταν σε φορείς και υπηρεσίες που δραστηριοποιούνται στη **Δυτική Ελλάδα** στο πεδίο της πρόληψης,

προστασίας, υποστήριξης, διαχείρισης περιστατικών, θεσμικού συντονισμού και προώθησης της ισότητας των φύλων σε σχέση με τη βία κατά των γυναικών.

Στόχος της πρόσκλησης ήταν να συγκεντρωθούν τεκμηριωμένες απόψεις και εμπειρίες από διαφορετικού τύπου φορείς της **Δυτικής Ελλάδας**, ώστε να αναδειχθούν τόσο οι οριζόντιες προκλήσεις όσο και οι επιμέρους διαφοροποιήσεις που εμφανίζονται ανάλογα με τη γεωγραφική περιοχή, το θεσμικό πεδίο και το είδος της παρεχόμενης υπηρεσίας. Η συμμετοχή των φορέων της **Δυτικής Ελλάδας** ήταν εθελοντική και πραγματοποιήθηκε μέσω συμπλήρωσης ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου.

ε) Αριθμός και κατανομή των συμμετεχόντων φορέων στη Δυτική Ελλάδα

Με βάση τα διαθέσιμα δεδομένα, στην έρευνα για την **Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας** καταγράφηκαν **26 υποβληθέντα ερωτηματολόγια**, τα οποία αντιστοιχούν σε **26 συμμετοχές φορέων/υπηρεσιών/οργανισμών** που δραστηριοποιούνται στη **Δυτική Ελλάδα**. Δεδομένου ότι στο πλαίσιο της χαρτογράφησης είχαν καταγραφεί και προσκληθεί συνολικά **33 φορείς** από τη **Δυτική Ελλάδα**, το ποσοστό ανταπόκρισης στην έρευνα ανέρχεται σε **78,8%**.

Η πλειονότητα των συμμετοχών προέρχεται από **δημόσιους, αυτοδιοικητικούς και λοιπούς θεσμικούς φορείς** της **Δυτικής Ελλάδας**, οι οποίοι αντιστοιχούν στο **76,9%** του συνόλου των απαντήσεων (**20 συμμετοχές**). Επιπλέον, στην έρευνα συμμετείχαν **4 αστυνομικοί φορείς / Γραφεία Αντιμετώπισης Ενδοοικογενειακής Βίας (ΓΑΕΒ)**, που αντιστοιχούν στο **15,4%** του συνόλου, καθώς και **2 οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών**, που αντιστοιχούν στο **7,7%**. Η συμμετοχή των ΓΑΕΒ είναι ιδιαίτερα σημαντική, καθώς πρόκειται για εξειδικευμένες αστυνομικές υπηρεσίες πρώτης γραμμής που διαχειρίζονται περιστατικά ενδοοικογενειακής βίας και διαθέτουν κρίσιμη εμπειρία ως προς την εφαρμογή των πολιτικών στην πράξη.

Ως προς τη γεωγραφική κατανομή, οι συμμετέχοντες φορείς της **Δυτικής Ελλάδας** ομαδοποιήθηκαν σε ενιαίο διοικητικό επίπεδο, με βάση την εμβέλεια δράσης τους στην Περιφέρεια. Ειδικότερα, οι φορείς κατατάχθηκαν είτε στο επίπεδο της **Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας (ΠΔΕ)** είτε στο επίπεδο των επιμέρους **Περιφερειακών Ενοτήτων**. Με βάση αυτή την ομαδοποίηση, **12 συμμετοχές (46,2%)** αντιστοιχούν στην **Περιφερειακή Ενότητα Αχαΐας**, **6 συμμετοχές (23,1%)** στην **Περιφερειακή Ενότητα Αιτωλοακαρνανίας**, **6 συμμετοχές (23,1%)** στην

Περιφερειακή Ενότητα Ηλείας, ενώ 2 συμμετοχές (7,7%) αντιστοιχούν σε φορείς με εμβέλεια σε επίπεδο Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας.

Η επιλογή αυτής της κατηγοριοποίησης κρίθηκε μεθοδολογικά καταλληλότερη, καθώς επιτρέπει την ενιαία παρουσίαση των δεδομένων της **Δυτικής Ελλάδας** σε συγκρίσιμο διοικητικό επίπεδο, αποφεύγοντας τη σύγχυση μεταξύ Δήμου, Περιφερειακής Ενότητας και Περιφέρειας. Έτσι, απαντήσεις όπως «όλοι οι Δήμοι της Δυτικής Ελλάδας» ή «όλοι οι Δήμοι της Π.Ε. Ηλείας» εντάχθηκαν αντίστοιχα στο επίπεδο της **ΠΑΕ** ή της αντίστοιχης **Περιφερειακής Ενότητας**.

Το ποσοστό ανταπόκρισης των φορέων της **Δυτικής Ελλάδας** επί του συνόλου των φορέων που χαρτογραφήθηκαν ή προσκλήθηκαν δεν μπορεί να υπολογιστεί με ακρίβεια μόνο από το αρχείο των απαντήσεων, καθώς απαιτείται ο συνολικός αριθμός των φορέων της **Δυτικής Ελλάδας** που περιλήφθηκαν στη χαρτογράφηση και έλαβαν πρόσκληση συμμετοχής.

Το ποσοστό ανταπόκρισης των φορέων της **Δυτικής Ελλάδας** κρίνεται ιδιαίτερα ικανοποιητικό, καθώς ανήλθε σε **78,8%**, γεγονός που ενισχύει την αντιπροσωπευτικότητα της εικόνας που προκύπτει από τα δεδομένα της έρευνας.

Σημειώνεται ότι σε ορισμένες περιπτώσεις οι συμμετοχές προέρχονται από φορείς ή δομές που συνδέονται με τον ίδιο Δήμο, όπως δημοτικές υπηρεσίες και Δημοτικές Επιτροπές Ισότητας. Για λόγους μεθοδολογικής ακρίβειας, οι συμμετοχές αυτές καταγράφηκαν ως διακριτές όταν δηλώνονταν διαφορετικά από τους/τις συμμετέχοντες/ουσες και δεν υπήρχαν επαρκή στοιχεία για την ασφαλή ταύτισή τους ως ενός και του αυτού φορέα.

στ) Πίνακες κατανομής συμμετεχόντων φορέων της Δυτικής Ελλάδας

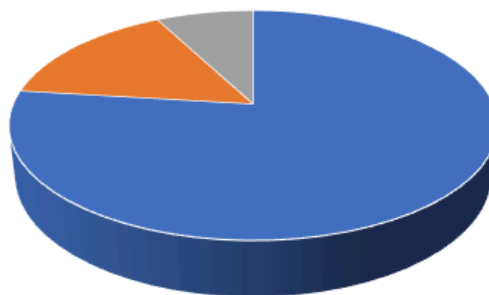
Πίνακας 1. Συνολικός αριθμός συμμετοχών στην έρευνα για τη Δυτική Ελλάδα

Δείκτης	Αριθμός
Υποβληθέντα ερωτηματολόγια	26
Συμμετοχές φορέων/υπηρεσιών/οργανισμών	26

Πίνακας 2. Κατανομή συμμετεχόντων φορέων της Δυτικής Ελλάδας ανά τύπο φορέα

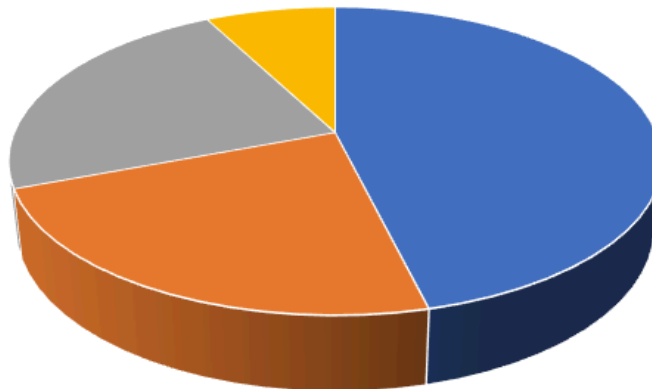
Τύπος φορέα	Αριθμός	Ποσοστό
Δημόσιοι / αυτοδιοικητικοί / λοιποί θεσμικοί φορείς	20	76,9%
Αστυνομικοί φορείς / ΓΑΕΒ	4	15,4%
Οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών	2	7,7%
Σύνολο	26	100,0%

Κατανομή συμμετεχόντων φορέων της Δυτικής Ελλάδας ανά τύπο φορέα Αριθμός

- Δημόσιοι / αυτοδιοικητικοί / λοιποί θεσμικοί φορείς
- Αστυνομικοί φορείς / ΓΑΕΒ
- Οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών

Γεωγραφική κατανομή συμμετεχόντων φορέων της Δυτικής Ελλάδας Αριθμός

■ Π.Ε. Αχαΐας ■ Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας ■ Π.Ε. Ηλείας ■ Περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Το νομοθετικό πλαίσιο και η εφαρμογή του στην Ελλάδα

Η ενότητα αυτή εξετάζει τον βαθμό γνώσης των φορέων της Δυτικής Ελλάδας σχετικά με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο για την προστασία και αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών, την εκτίμησή τους ως προς τη συμμόρφωσή του με το διεθνές και ευρωπαϊκό πλαίσιο, την ύπαρξη νομοθετικών κενών, καθώς και τον βαθμό εφαρμογής του στην πράξη. Το σύνολο των απαντήσεων που αναλύθηκαν στην ενότητα αυτή ανέρχεται σε **26 φορείς**.

Επίπεδο γνώσης του νομοθετικού πλαισίου

Οι απαντήσεις δείχνουν ότι το επίπεδο γνώσης του ελληνικού νομοθετικού πλαισίου είναι συνολικά ικανοποιητικό. Η πλειονότητα των φορέων, σε ποσοστό **61,5%**, δήλωσε ότι γνωρίζει το πλαίσιο σε βασικό επίπεδο, ενώ το **30,8%** ανέφερε ότι το γνωρίζει πολύ καλά. Μόλις το **3,8%** δήλωσε ότι το γνωρίζει ελάχιστα και άλλο ένα **3,8%** ότι δεν γνωρίζει ή δεν απαντά.

Πίνακας 1. Επίπεδο γνώσης του νομοθετικού πλαισίου στην Ελλάδα

Με τη συγχρηματοδότηση:

Βαθμός γνώσης	Συχνότητα	Ποσοστό
Το γνωρίζουμε πολύ καλά	8	30,8%
Το γνωρίζουμε σε βασικό επίπεδο	16	61,5%
Το γνωρίζουμε ελάχιστα	1	3,8%
Δεν γνωρίζω / δεν απαντώ	1	3,8%
Σύνολο	26	100,0%

Η εικόνα αυτή δείχνει ότι οι περισσότεροι φορείς διαθέτουν τουλάχιστον μια βασική λειτουργική γνώση του πλαισίου. Ωστόσο, το γεγονός ότι η πλειονότητα τοποθετείται στο επίπεδο της βασικής γνώσης και όχι της πολύ καλής γνώσης υποδηλώνει ότι υπάρχει περιθώριο περαιτέρω εξοικείωσης και συστηματικότερης ενημέρωσης.

Εκτίμηση για τη συμμόρφωση της ελληνικής νομοθεσίας με το διεθνές και ευρωπαϊκό πλαίσιο

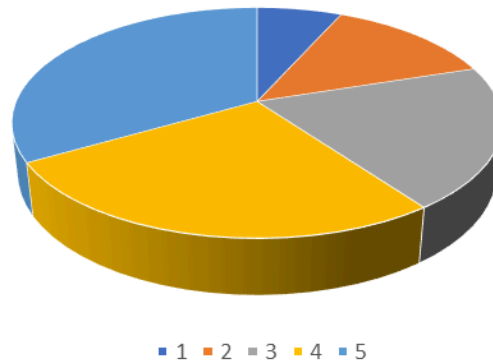
Με τη συγχρηματοδότηση:

Ως προς τη συμμόρφωση της ελληνικής νομοθεσίας με διεθνείς και ευρωπαϊκές συμβάσεις, χάρτες και λοιπά κανονιστικά κείμενα, η επικρατούσα εικόνα είναι μάλλον θετική, αλλά όχι χωρίς επιφυλάξεις. Συγκεκριμένα, το **53,8%** των φορέων αξιολόγησε τη συμμόρφωση με βαθμό 4 σε κλίμακα 1–5, ενώ το **7,7%** έδωσε την ανώτατη βαθμολογία. Από την άλλη πλευρά, το **26,9%** επέλεξε τη μεσαία βαθμίδα και το **11,5%** αξιολόγησε τη συμμόρφωση χαμηλά.

Πίνακας 2. Εκτίμηση συμμόρφωσης της ελληνικής νομοθεσίας με διεθνείς και ευρωπαϊκές συμβάσεις, χάρτες κ.λπ.

Βαθμός συμμόρφωσης (1–5)	Συχνότητα	Ποσοστό
1	1	3,8%
2	2	7,7%
3	7	26,9%
4	14	53,8%
5	2	7,7%
Σύνολο	26	100,0%

Εκτίμηση συμμόρφωσης της ελληνικής νομοθεσίας με
 διεθνείς και ευρωπαϊκές συμβάσεις, χάρτες κ.λπ.
 Βαθμός συμμόρφωσης (1–5)

Τα δεδομένα αυτά δείχνουν ότι οι φορείς αναγνωρίζουν, σε γενικές γραμμές, μια σημαντική θεσμική εναρμόνιση της χώρας με το διεθνές και ευρωπαϊκό πλαίσιο. Παράλληλα, όμως, η περιορισμένη παρουσία της μέγιστης βαθμολογίας και η ύπαρξη ενός ποσοστού που εκφράζει χαμηλότερη αξιολόγηση υποδηλώνουν ότι η συμμόρφωση δεν εκλαμβάνεται ως πλήρης ή χωρίς ελλείψεις.

Ύπαρξη μη ενσωματωμένων διεθνών ή ευρωπαϊκών ρυθμίσεων

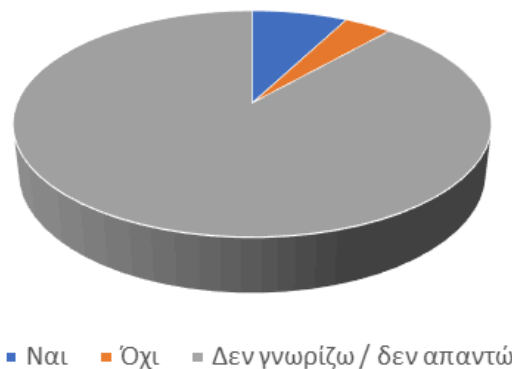
Στο ερώτημα αν υπάρχουν διεθνείς ή ευρωπαϊκές συμβάσεις, οδηγίες ή άλλα κανονιστικά κείμενα που δεν έχουν ενσωματωθεί στην ελληνική νομοθεσία, η μεγάλη πλειονότητα των φορέων, σε ποσοστό **88,5%**, απάντησε ότι δεν γνωρίζει ή δεν απαντά. Μόνο δύο φορείς, δηλαδή το **7,7%**, απάντησαν καταφατικά, ενώ ένας φορέας, **3,8%**, απάντησε αρνητικά.

Πίνακας 3. Ύπαρξη διεθνών/ευρωπαϊκών συμβάσεων ή οδηγιών που δεν έχουν ενσωματωθεί στην ελληνική νομοθεσία

Απάντηση	Συχνότητα	Ποσοστό
Ναι	2	7,7%
Όχι	1	3,8%

Δεν γνωρίζω / δεν απαντώ	23	88,5%
Σύνολο	26	100,0%

Πίνακας 3. Ύπαρξη διεθνών/ευρωπαϊκών συμβάσεων ή οδηγιών που δεν έχουν ενσωματωθεί στην ελληνική νομοθεσία
Συχνότητα

Το εύρημα αυτό δείχνει ότι το συγκεκριμένο ερώτημα υπερέβαινε σε αρκετές περιπτώσεις το επίπεδο εξειδικευμένης γνώσης των συμμετεχόντων φορέων. Παρ' όλα αυτά, στις ανοικτές απαντήσεις των φορέων που τοποθετήθηκαν θετικά, δεν αναδείχθηκε τόσο ζήτημα πλήρους τυπικής μη ενσωμάτωσης, όσο περισσότερο ζήτημα ατελούς ουσιαστικής ενσωμάτωσης ή εφαρμογής. Μεταξύ άλλων, αναφέρθηκαν προβλέψεις της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης που, κατά την άποψή τους, δεν εφαρμόζονται πλήρως, ιδιαίτερα ως προς την επάρκεια δομών φιλοξενίας, τους μηχανισμούς αξιολόγησης κινδύνου, την αναγνώριση της ψυχολογικής και οικονομικής βίας και ζητήματα που συνδέονται με την ποινική διαμεσολάβηση.

Εκτίμηση για τον βαθμό ποινικοποίησης των περιστατικών βίας κατά των γυναικών

Σε σχέση με το κατά πόσο η ελληνική νομοθεσία έχει ποινικοποιήσει τα περιστατικά βίας κατά των γυναικών, οι απαντήσεις κινούνται σε μια μεσαία προς σχετικά θετική κατεύθυνση. Το **42,3%** των φορέων έδωσε βαθμό 3, το **30,8%** βαθμό 4 και το **7,7%** βαθμό 5. Παράλληλα, ένα **19,2%** αξιολόγησε την ποινικοποίηση χαμηλά, με βαθμό 1 ή 2.

Πίνακας 4. Εκτίμηση για τον βαθμό ποινικοποίησης των περιστατικών βίας κατά των γυναικών

Βαθμός ποινικοποίησης (1–5)	Συχνότητα	Ποσοστό
1	1	3,8%
2	4	15,4%
3	11	42,3%
4	8	30,8%
5	2	7,7%
Σύνολο	26	100,0%

Η εικόνα αυτή υποδηλώνει ότι οι φορείς αναγνωρίζουν πως βασικές μορφές βίας έχουν ποινικοποιηθεί, ωστόσο δεν θεωρούν ότι το θεσμικό πλαίσιο καλύπτει πλήρως όλες τις μορφές ή διαστάσεις της έμφυλης βίας. Με άλλα λόγια, διαφαίνεται μια σχετική αναγνώριση της προόδου, αλλά όχι μια αίσθηση πλήρους επάρκειας.

Αντιλήψεις για την ύπαρξη νομοθετικών κενών

Η ύπαρξη νομοθετικών κενών αναδείχθηκε με μεγαλύτερη σαφήνεια στις απαντήσεις των φορέων. Συνολικά, το **38,5%** δήλωσε ότι υπάρχουν κάποια κενά και το **26,9%** ότι υπάρχουν αρκετά κενά, δηλαδή συνολικά το **65,4%** των φορέων αναγνωρίζει την ύπαρξη ελλείψεων στο νομοθετικό πλαίσιο. Αντίθετα, μόνο το **11,5%** θεωρεί ότι δεν υπάρχουν κενά, ενώ το **23,1%** δεν τοποθετήθηκε.

Πίνακας 5. Ύπαρξη κενών στην ελληνική νομοθεσία για την προστασία των γυναικών

Απάντηση	Συχνότητα	Ποσοστό
Δεν υπάρχουν κενά	3	11,5%
Υπάρχουν κάποια κενά	10	38,5%
Υπάρχουν αρκετά κενά	7	26,9%
Δεν γνωρίζω / δεν απαντώ	6	23,1%
Σύνολο	26	100,0%

Από τις ανοικτές απαντήσεις προκύπτει ότι τα βασικά νομοθετικά κενά που επαναλαμβάνονται συχνότερα αφορούν κυρίως πέντε πεδία.

Πρώτον, αρκετοί φορείς επισήμαναν την ανεπαρκή προστασία ειδικών ομάδων γυναικών, όπως γυναικών με αναπηρία, μεταναστριών, γυναικών χωρίς νομιμοποιητικά έγγραφα, γυναικών με ψυχιατρικά ζητήματα ή με εμπειρία χρήσης ουσιών.

Δεύτερον, αναδείχθηκαν ελλείψεις στο σύστημα δομών προστασίας και φιλοξενίας, τόσο για τις γυναίκες όσο και για τα παιδιά τους, καθώς και προβληματισμοί για την επάρκεια των διαθέσιμων υπηρεσιών υποστήριξης.

Τρίτον, επαναλαμβάνονται αναφορές στην καθυστέρηση ή αδυναμία λήψης αποτελεσματικών προστατευτικών μέτρων, στην αδυναμία ουσιαστικής απομάκρυνσης ή αποτροπής του δράστη και στη συνεχιζόμενη έκθεση του θύματος σε κίνδυνο μέχρι την εκδίκαση της υπόθεσης.

Τέταρτον, ορισμένοι φορείς εντόπισαν κενά στην αναγνώριση ή επαρκή ρύθμιση συγκεκριμένων μορφών βίας, όπως η οικονομική βία, η ψηφιακή ή τεχνολογική έμφυλη βία, το stalking και, σε μία περίπτωση, η μη αναγνώριση της γυναικοκτονίας ως διακριτού αδικήματος.

Πέμπτον, διατυπώθηκαν προβληματισμοί για το εύρος και την αποτελεσματικότητα των κυρώσεων, για την ποινική διαμεσολάβηση, για τον ορισμό του βιασμού και για την πρακτική προστασία των ανηλίκων σε περιστατικά ενδοοικογενειακής βίας.

Πίνακας 6. Βασικά νομοθετικά κενά που αναφέρθηκαν από τους φορείς (ποιοτική ομαδοποίηση)

Θεματική κατηγορία	Ενδεικτικές αναφορές
Προστασία ειδικών ομάδων γυναικών	Γυναίκες με αναπηρία, μετανάστριες, γυναίκες χωρίς έγγραφα, γυναίκες με ψυχιατρικά ζητήματα ή χρήση ουσιών
Δομές προστασίας και φιλοξενίας	Ελλείψεις σε ξενώνες, υπηρεσίες υποστήριξης και κάλυψη αναγκών των παιδιών
Προστατευτικά μέτρα και αποτροπή δράστη	Καθυστερήσεις, ανεπαρκής απομάκρυνση δράστη, κίνδυνος μέχρι την εκδίκαση
Μορφές βίας που δεν ρυθμίζονται επαρκώς	Οικονομική βία, ψηφιακή βία, stalking, γυναικοκτονία
Ζητήματα ποινικής και δικαστικής αντιμετώπισης	Κυρώσεις, ποινική διαμεσολάβηση, ορισμός βιασμού, προστασία ανηλίκων

Ο πίνακας αυτός δεν αποτυπώνει συχνότητες με στατιστική αυστηρότητα, αλλά συνοψίζει τις βασικές κατηγορίες που επανεμφανίζονται στις ανοικτές απαντήσεις των φορέων.

Εκτίμηση για την εφαρμογή του νομοθετικού πλαισίου στην πράξη

Η εφαρμογή του υπάρχοντος νομοθετικού πλαισίου δεν αξιολογείται ιδιαίτερα υψηλά από τους φορείς. Το **46,2%** έδωσε βαθμό 3 σε κλίμακα 1–5, το **15,4%** βαθμό 4 και το **19,2%** βαθμό 5. Ταυτόχρονα, ένα **19,2%** αξιολόγησε την εφαρμογή χαμηλά, με βαθμό 1 ή 2.

Πίνακας 7. Εκτίμηση για την εφαρμογή του υπάρχοντος νομοθετικού πλαισίου στην πράξη

Βαθμός εφαρμογής (1–5)	Συχνότητα	Ποσοστό
1	1	3,8%

Με τη συγχρηματοδότηση:

2	4	15,4%
3	12	46,2%
4	4	15,4%
5	5	19,2%
Σύνολο	26	100,0%

Το εύρημα αυτό δείχνει ότι, κατά την άποψη των φορέων, το **βασικό πρόβλημα** δεν εντοπίζεται μόνο στην ύπαρξη ή μη **θεσμικών ρυθμίσεων**, αλλά κυρίως στον τρόπο με τον οποίο αυτές **εφαρμόζονται στην πράξη**. Με άλλα λόγια, αναδεικνύεται ένα **κενό** ανάμεσα στη **νομοθετική πρόβλεψη και στην πραγματική, συνεπή και επαρκή εφαρμογή της**.

Προτάσεις βελτίωσης της εφαρμογής του νομοθετικού πλαισίου

Οι προτάσεις βελτίωσης που καταγράφηκαν στις ανοικτές απαντήσεις συγκλίνουν σε ορισμένους βασικούς άξονες.

Πρώτον, οι φορείς αναδεικνύουν την ανάγκη ενίσχυσης της εκπαίδευσης και κατάρτισης των εμπλεκόμενων αρχών και επαγγελματιών, καθώς και της ευρύτερης ενημέρωσης της κοινωνίας.

Δεύτερον, ζητείται ταχύτερη και αποτελεσματικότερη προστασία των θυμάτων, με πιο άμεσες διαδικασίες, καλύτερη εφαρμογή των προστατευτικών μέτρων και ουσιαστική υποστήριξη στην πράξη.

Τρίτον, αρκετές απαντήσεις αναφέρονται στην ανάγκη αυστηρότερων κυρώσεων για τους δράστες και ενίσχυσης της αποτρεπτικής λειτουργίας του πλαισίου.

Τέταρτον, επαναλαμβάνεται η ανάγκη για περισσότερες και πιο επαρκείς δομές, ξενώνες και ολιστικές υπηρεσίες υποστήριξης.

Πέμπτον, προτείνονται καλύτεροι μηχανισμοί εποπτείας, κοινά πρωτόκολλα και συστηματικότερη παρακολούθηση βασικών μέτρων και διαδικασιών, ώστε το σύστημα να λειτουργεί με μεγαλύτερη συνοχή και αποτελεσματικότητα.

Πίνακας 8. Βασικές προτάσεις βελτίωσης που αναφέρθηκαν από τους φορείς (ποιοτική ομαδοποίηση)

Θεματική κατηγορία	Ενδεικτικές προτάσεις
Εκπαίδευση και ενημέρωση	Κατάρτιση επαγγελματιών, επιμόρφωση αρχών, ενημέρωση κοινού
Ταχύτερη προστασία θυμάτων	Πιο άμεσες διαδικασίες, αποτελεσματικότερα προστατευτικά μέτρα
Αυστηρότερη αντιμετώπιση δραστών	Ενίσχυση κυρώσεων και αποτρεπτικού χαρακτήρα
Ενίσχυση δομών	Περισσότεροι ξενώνες, καλύτερη υποστήριξη, ολιστικές υπηρεσίες
Συντονισμός και παρακολούθηση	Κοινά πρωτόκολλα, καλύτερη εποπτεία, σταθερότερη παρακολούθηση εφαρμογής

Όπως και στον προηγούμενο ποιοτικό πίνακα, η ομαδοποίηση αυτή αποτυπώνει τις βασικές επαναλαμβανόμενες κατευθύνσεις των απαντήσεων και όχι αμιγώς ποσοτική κατανομή.

Συνολική αποτίμηση

Συνολικά, τα ευρήματα της ενότητας δείχνουν ότι οι φορείς της Δυτικής Ελλάδας αναγνωρίζουν την ύπαρξη ενός σχετικά ανεπτυγμένου νομοθετικού πλαισίου για την πρόληψη και αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών, χωρίς όμως να το θεωρούν πλήρες ή επαρκώς εφαρμοσμένο. Η συμμόρφωση της ελληνικής νομοθεσίας με το διεθνές και ευρωπαϊκό πλαίσιο αποτιμάται μάλλον θετικά, αλλά η εικόνα γίνεται πιο επιφυλακτική όταν η συζήτηση μετατοπίζεται στην πληρότητα της ποινικοποίησης, στα υφιστάμενα νομοθετικά κενά και κυρίως στην εφαρμογή του πλαισίου στην πράξη.

Η κεντρική διαπίστωση που προκύπτει είναι ότι το βασικό ζητούμενο δεν είναι μόνο η ύπαρξη νομικών προβλέψεων, αλλά η ουσιαστική εφαρμογή τους, η ενίσχυση των μηχανισμών προστασίας και η διασφάλιση ότι το θεσμικό πλαίσιο

ανταποκρίνεται στις σύνθετες και πραγματικές ανάγκες των γυναικών που υφίστανται βία.

Εθνικές πολιτικές για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών

Η ενότητα αυτή εξετάζει το επίπεδο γνώσης των φορέων της Δυτικής Ελλάδας σχετικά με τις πολιτικές που υλοποιούνται σε εθνικό επίπεδο για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών, τη γνώση και αξιολόγηση του **Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021–2025**, καθώς και την εικόνα που έχουν οι φορείς για τις δράσεις που υλοποιούνται σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Παράλληλα, καταγράφονται οι εκτιμήσεις τους για την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών και για τυχόν μέτρα ή δράσεις που, ενώ προβλέπονται σε εθνικό επίπεδο, δεν υλοποιούνται στην περιοχή όπου δραστηριοποιούνται. Το σύνολο των απαντήσεων στην παρούσα ενότητα ανέρχεται σε **26 φορείς**.

Επίπεδο γνώσης των εθνικών πολιτικών

Οι απαντήσεις δείχνουν ότι οι φορείς διαθέτουν σε γενικές γραμμές μια βασική ή μερική γνώση των πολιτικών που υλοποιούνται σε εθνικό επίπεδο για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών. Συγκεκριμένα, το **42,3%** δήλωσε ότι γνωρίζει τις σχετικές πολιτικές, το **46,2%** ότι τις γνωρίζει εν μέρει, ενώ το **11,5%** απάντησε αρνητικά.

Πίνακας 1. Γνώση των εθνικών πολιτικών για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών

Απάντηση	Συχνότητα	Ποσοστό
Ναι	11	42,3%
Γνωρίζω εν μέρει τις πολιτικές	12	46,2%
Όχι	3	11,5%

Σύνολο	26	100,0%
---------------	-----------	---------------

Η εικόνα αυτή δείχνει ότι, παρότι **η πλήρης γνώση των εθνικών πολιτικών δεν είναι καθολική**, η πλειονότητα των φορέων έχει τουλάχιστον μια σχετική εικόνα για το περιεχόμενο και την κατεύθυνσή τους. Ωστόσο, το μεγάλο ποσοστό της μερικής γνώσης υποδηλώνει ότι υπάρχει περιθώριο πιο συστηματικής ενημέρωσης και διάχυσης.

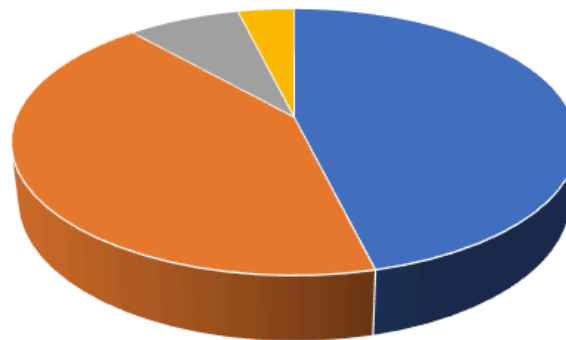
Γνώση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021–2025

Αντίστοιχη είναι η εικόνα και ως προς τη γνώση του περιεχομένου του **Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021–2025**. Το **46,2%** των φορέων δήλωσε ότι το γνωρίζει, το **42,3%** ότι το γνωρίζει εν μέρει, το **7,7%** ότι δεν γνωρίζει ή δεν απαντά, ενώ μόλις το **3,8%** απάντησε αρνητικά.

Πίνακας 2. Γνώση του περιεχομένου του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021–2025

Απάντηση	Συχνότητα	Ποσοστό
Ναι	12	46,2%
Το γνωρίζω εν μέρει	11	42,3%
Δεν γνωρίζω / δεν απαντώ	2	7,7%
Όχι	1	3,8%
Σύνολο	26	100,0%

Γνώση του περιεχομένου του Εθνικού Σχεδίου
Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021–2025
Συχνότητα

■ Ναι ■ Το γνωρίζω εν μέρει ■ Δεν γνωρίζω / δεν απαντώ ■ Όχι

Η κατανομή αυτή δείχνει ότι το Εθνικό Σχέδιο Δράσης είναι σε σημαντικό βαθμό γνωστό στους φορείς, αλλά και εδώ η πλήρης γνώση δεν είναι ομοιόμορφη. Το γεγονός ότι σχεδόν οι μισοί το γνωρίζουν μόνο εν μέρει δείχνει ότι το ΕΣΔΙΦ δεν έχει αποκτήσει παντού την ίδια διεισδυτικότητα ως εργαλείο αναφοράς.

Αξιολόγηση των μέτρων του Εθνικού Σχεδίου Δράσης

Σε ό,τι αφορά τα μέτρα του Εθνικού Σχεδίου Δράσης που σχετίζονται με την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών, η επικρατούσα εκτίμηση είναι θετική. Το **61,5%** των φορέων τα αξιολόγησε ως επαρκή. Παράλληλα, το **30,8%** δήλωσε ότι δεν γνωρίζει ή δεν απαντά, ενώ μόνο το **7,7%** τα έκρινε ελλιπή.

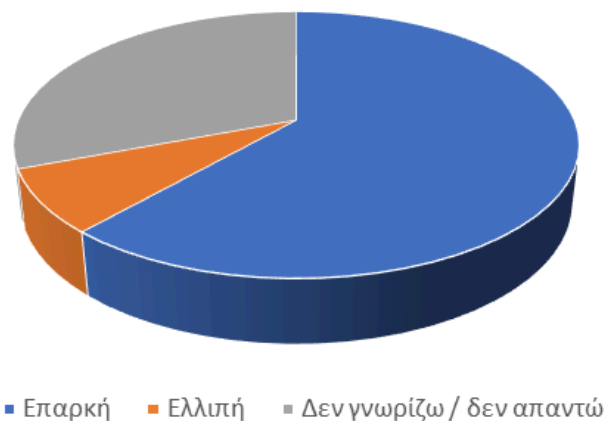
Πίνακας 3. Αξιολόγηση των μέτρων του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών

Απάντηση	Συχνότητα	Ποσοστό
Επαρκή	16	61,5%
Ελλιπή	2	7,7%

Με τη συγχρηματοδότηση:

Δεν γνωρίζω / δεν απαντώ	8	30,8%
Σύνολο	26	100,0%

Αξιολόγηση των μέτρων του Εθνικού Σχεδίου
 Δράσης για την καταπολέμηση της βίας κατά των
 γυναικών Συχνότητα

Παρότι η συνολική αποτίμηση είναι θετική, αξίζει να σημειωθεί ότι δεν υπήρχαν καταγεγραμμένες αιτιολογήσεις στην αντίστοιχη ανοικτή ερώτηση από όσους έκριναν τα μέτρα ελλιπή ή ανεπαρκή. Επομένως, δεν είναι δυνατό να αναπτυχθεί περαιτέρω ποιοτική ερμηνεία για τους λόγους αυτής της αξιολόγησης με βάση το διαθέσιμο υλικό.

Υλοποίηση έργων, προγραμμάτων ή δράσεων σε τοπικό/περιφερειακό επίπεδο

Στην ερώτηση αν υλοποιείται κάποιο έργο, πρόγραμμα ή δράση στον δήμο ή την περιφέρεια δραστηριοποίησης του φορέα που αφορά την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών, το **65,4%** απάντησε θετικά, το **11,5%** αρνητικά, ενώ το **23,1%** δήλωσε ότι δεν γνωρίζει ή δεν απαντά.

Πίνακας 4. Ύπαρξη έργου/προγράμματος/δράσης σε τοπικό ή περιφερειακό επίπεδο

Απάντηση	Συχνότητα	Ποσοστό
Ναι	17	65,4%
Όχι	3	11,5%
Δεν γνωρίζω / δεν απαντώ	6	23,1%
Σύνολο	26	100,0%

Οι ανοικτές απαντήσεις δείχνουν ότι οι φορείς αναφέρονται κυρίως σε τέσσερις κατηγορίες δράσεων:

1. συμβουλευτικά κέντρα και υπηρεσίες υποστήριξης γυναικών,
2. ξενώνες φιλοξενίας κακοποιημένων γυναικών,
3. δράσεις ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και πρόληψης σε σχολεία, ΚΑΠΗ και τοπικές κοινότητες,
4. το ίδιο το Παρατηρητήριο Πολιτικών για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών.

Πίνακας 5. Ενδεικτικά έργα/προγράμματα/δράσεις που αναφέρθηκαν από τους φορείς

Κατηγορία δράσης	Ενδεικτικές αναφορές
Συμβουλευτικές δομές	Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών Δήμου Πύργου, Συμβουλευτική σε θέματα ενδοοικογενειακής βίας από Κέντρο Κοινότητας

Δομές φιλοξενίας	Ξενώνας Φιλοξενίας Γυναικών Δήμου Αγρινίου, Ξενώνας κακοποιημένων γυναικών
Δράσεις πρόληψης και ενημέρωσης	Ημερίδες, ομιλίες, εκδηλώσεις σε σχολεία, ΚΑΠΗ και προς το ευρύ κοινό
Θεσμικές/συντονιστικές πρωτοβουλίες	Παρατηρητήριο Πολιτικών για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών
Συνδυασμός δομών και δράσεων	Λειτουργία ξενώνα, συμβουλευτικού κέντρου και ενημερωτικών εκδηλώσεων σε επίπεδο δήμου

Ο πίνακας αποτυπώνει ενδεικτικά τις βασικές κατηγορίες που επαναλαμβάνονται στις απαντήσεις και όχι αυστηρή ποσοτική ομαδοποίηση.

Σύνδεση των τοπικών δράσεων με την εθνική πολιτική

Στην ερώτηση αν τα έργα ή οι δράσεις που υλοποιούνται σε τοπικό ή περιφερειακό επίπεδο εντάσσονται στο πλαίσιο εθνικής πολιτικής για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών, το **57,7%** απάντησε θετικά, ενώ το **42,3%** δήλωσε ότι δεν γνωρίζει ή δεν απαντά.

Πίνακας 6. Εκτίμηση για το αν οι τοπικές/περιφερειακές δράσεις υλοποιούνται στο πλαίσιο εθνικής πολιτικής

Απάντηση	Συχνότητα	Ποσοστό
Ναι	15	57,7%
Δεν γνωρίζω / δεν απαντώ	11	42,3%
Σύνολο	26	100,0%

Η εικόνα αυτή δείχνει ότι περισσότεροι από τους μισούς φορείς αντιλαμβάνονται μια σύνδεση ανάμεσα στις τοπικές δράσεις και το ευρύτερο εθνικό πλαίσιο πολιτικής. Ωστόσο, το σχετικά υψηλό ποσοστό αβεβαιότητας δείχνει ότι η σύνδεση αυτή δεν είναι πάντοτε ορατή ή επαρκώς γνωστή από όλους τους εμπλεκόμενους.

Αξιολόγηση της παροχής υπηρεσιών και υποστήριξης

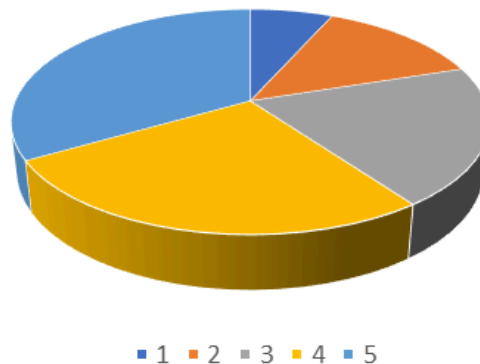
Η αξιολόγηση της παροχής υπηρεσιών και υποστήριξης των εν λόγω έργων και δράσεων εμφανίζει μια μετριόπαθως θετική εικόνα. Το **30,8%** των φορέων έδωσε βαθμό 4, άλλο ένα **30,8%** βαθμό 3, ενώ το **19,2%** βαθμό 5. Από την άλλη πλευρά, το **19,2%** αξιολόγησε τις υπηρεσίες χαμηλά, με βαθμό 1 ή 2.

Πίνακας 7. Αξιολόγηση της παροχής υπηρεσιών/υποστήριξης των υφιστάμενων έργων/προγραμμάτων/δράσεων

Βαθμός αξιολόγησης (1–5)	Συχνότητα	Ποσοστό
1	3	11,5%
2	2	7,7%
3	8	30,8%
4	8	30,8%
5	5	19,2%
Σύνολο	26	100,0%

Με τη συγχρηματοδότηση:

Αξιολόγηση της παροχής
 υπηρεσιών/υποστήριξης των υφιστάμενων
 έργων/προγραμμάτων/δράσεων Βαθμός
 αξιολόγησης (1–5)

Το εύρημα αυτό υποδηλώνει ότι οι παρεχόμενες υπηρεσίες κρίνονται γενικά ικανοποιητικές, αλλά όχι ομοιόμορφα επαρκείς. Η συγκέντρωση σημαντικού ποσοστού στη μεσαία βαθμίδα, καθώς και η παρουσία χαμηλών αξιολογήσεων, δείχνουν ότι υπάρχουν ακόμη περιθώρια βελτίωσης στην ποιότητα, την επάρκεια και την εμβέλεια των υπηρεσιών.

Δράσεις που δεν υλοποιούνται σε τοπικό/περιφερειακό επίπεδο

Στην ερώτηση αν υπάρχουν μέτρα ή δράσεις που εντάσσονται στην εθνική πολιτική καταπολέμησης της βίας κατά των γυναικών αλλά δεν υλοποιούνται στον δήμο ή την περιφέρεια δραστηριοποίησης του φορέα, το **65,4%** απάντησε ότι δεν γνωρίζει ή δεν απαντά, το **19,2%** απάντησε αρνητικά και το **15,4%** θετικά.

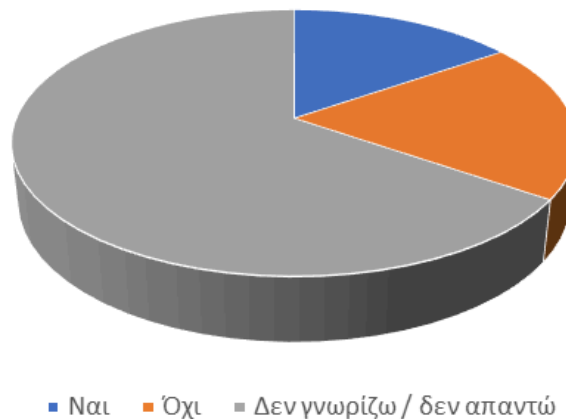
Πίνακας 8. Ύπαρξη μέτρων/δράσεων της εθνικής πολιτικής που δεν υλοποιούνται σε τοπικό ή περιφερειακό επίπεδο

Απάντηση	Συχνότητα	Ποσοστό
Ναι	4	15,4%
Όχι	5	19,2%

Με τη συγχρηματοδότηση:

Δεν γνωρίζω / δεν απαντώ	17	65,4%
Σύνολο	26	100,0%

Υπαρξη μέτρων/δράσεων της εθνικής πολιτικής που δεν υλοποιούνται σε τοπικό ή περιφερειακό επίπεδο Συχνότητα

Στις ανοικτές απαντήσεις όσων απάντησαν θετικά, οι βασικές ελλείψεις που αναφέρθηκαν αφορούν:

- **εκπαίδευση και κατάρτιση επαγγελματιών** που έρχονται σε επαφή με περιστατικά βίας,
- **εκπαιδευτικά προγράμματα πρόληψης στα σχολεία,**
- **απουσία συμβουλευτικού κέντρου, ξενώνα φιλοξενίας ή δομής πρώτης υποδοχής,**
- **κέντρα συμβουλευτικής υποστήριξης και ενημερωτικές εκστρατείες/ομιλίες.**

Πίνακας 9. Ενδεικτικές δράσεις που αναφέρθηκαν ως μη υλοποιούμενες

Με τη συγχρηματοδότηση:

Θεματική κατηγορία	Ενδεικτικές αναφορές
Εκπαίδευση επαγγελματιών	Κατάρτιση αστυνομικών, δικαστικών, επαγγελματιών υγείας
Πρόληψη στην εκπαίδευση	Εκπαιδευτικά προγράμματα πρόληψης στα σχολεία
Υποστηρικτικές δομές	Συμβουλευτικό κέντρο, ξενώνας φιλοξενίας, δομή πρώτης υποδοχής
Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση	Ενημερωτικές εκστρατείες, ομιλίες, κέντρα συμβουλευτικής υποστήριξης

Συνολική αποτίμηση

Συνολικά, τα ευρήματα δείχνουν ότι οι φορείς της Δυτικής Ελλάδας έχουν σε σημαντικό βαθμό **γνώση των εθνικών πολιτικών για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών**, καθώς και του **Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021–2025**, χωρίς όμως αυτή η γνώση να είναι πλήρης και ομοιόμορφη. Τα μέτρα του Εθνικού Σχεδίου Δράσης αξιολογούνται κατά πλειονότητα ως επαρκή, ωστόσο η μεγάλη παρουσία απαντήσεων μερικής γνώσης ή αβεβαιότητας δείχνει ότι **η πληροφόρηση και η σύνδεση των φορέων με το εθνικό πλαίσιο δεν είναι παντού εξίσου ισχυρή**.

Παράλληλα, η πλειονότητα των φορέων αναγνωρίζει την ύπαρξη **τοπικών ή περιφερειακών έργων και δράσεων** σχετικών με την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών, κυρίως μέσα από συμβουλευτικές δομές, ξενώνες φιλοξενίας και δράσεις ενημέρωσης και πρόληψης. Η παροχή υπηρεσιών αξιολογείται γενικά θετικά, χωρίς όμως να απουσιάζουν επιφυλάξεις ως προς την **επάρκεια και την εμβέλεια των παρεμβάσεων**. Τέλος, παρότι μόνο μια μειοψηφία αναγνωρίζει ρητά την απουσία συγκεκριμένων μέτρων από το τοπικό επίπεδο, οι ανοικτές απαντήσεις δείχνουν ότι παραμένουν ανάγκες σε πεδία όπως η **επαγγελματική κατάρτιση**, η **πρόληψη στα σχολεία** και η **ανάπτυξη υποστηρικτικών δομών**.

Πλαίσιο και διαδικασίες υποστήριξης των γυναικών – θυμάτων έμφυλης βίας σε τοπικό/περιφερειακό επίπεδο

Η ενότητα αυτή εξετάζει τον τρόπο με τον οποίο οι φορείς της Δυτικής Ελλάδας αποτιμούν τη συμμόρφωση της λειτουργίας τους με το σχετικό θεσμικό πλαίσιο, τις υπηρεσίες που παρέχουν σε γυναίκες – θύματα έμφυλης βίας, τις βασικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν στην καθημερινή λειτουργία τους, τη χρήση ή μη δεικτών αξιολόγησης, τη διαθεσιμότητα δημοσιευμένων αποτελεσμάτων, καθώς και την επάρκεια των ανθρώπινων και οικονομικών πόρων που έχουν στη διάθεσή τους. Το σύνολο των απαντήσεων στην παρούσα ενότητα ανέρχεται σε **26 φορείς**.

Συμμόρφωση της λειτουργίας των φορέων με το σχετικό θεσμικό πλαίσιο

Ως προς τη συμμόρφωση της λειτουργίας των φορέων με το σχετικό νομοθετικό ή κανονιστικό πλαίσιο, η εικόνα που προκύπτει είναι συνολικά θετική, χωρίς ωστόσο να είναι ομοιόμορφη. Το **46,2%** των φορέων εκτιμά ότι συμμορφώνεται πλήρως, ενώ το **42,3%** δηλώνει ότι συμμορφώνεται μερικώς. Παράλληλα, το **11,5%** απάντησε ότι δεν γνωρίζει ή δεν τοποθετείται.

Πίνακας 1. Εκτίμηση της συμμόρφωσης της λειτουργίας του φορέα με το σχετικό θεσμικό πλαίσιο

Απάντηση	Συχνότητα	Ποσοστό
Συμμορφώνεται πλήρως	12	46,2%
Συμμορφώνεται μερικώς	11	42,3%
Δεν γνωρίζω / δεν απαντώ	3	11,5%
Σύνολο	26	100,0%

Το εύρημα αυτό δείχνει ότι, **αν και σχεδόν οι μισοί φορείς θεωρούν ότι λειτουργούν σε πλήρη συμφωνία με το θεσμικό πλαίσιο, ένα εξίσου σημαντικό ποσοστό αναγνωρίζει ότι η συμμόρφωση είναι μόνο μερική.** Η εικόνα αυτή

συνδέεται πιθανώς όχι μόνο με ζητήματα **οργανωτικής ετοιμότητας**, αλλά και με τις **πραγματικές δυσκολίες εφαρμογής** των προβλεπόμενων **διαδικασιών** σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

Χαρτογράφηση των παρεχόμενων υπηρεσιών υποστήριξης

Οι υπηρεσίες που παρέχουν οι φορείς προς γυναίκες – θύματα βίας καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα παρεμβάσεων. Η πιο συχνά αναφερόμενη υπηρεσία είναι η **ψυχοκοινωνική στήριξη**, η οποία δηλώθηκε από το **73,1%** των φορέων. Ακολουθούν οι **δράσεις πρόληψης, ενημέρωσης, εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης** με **69,2%**, οι **παραπομπές** με **50,0%**, η **εργασιακή συμβουλευτική** με **26,9%**, η **νομική συμβουλευτική** με **23,1%**, ενώ λιγότερο συχνά αναφέρονται η **λειτουργία ξενώνα φιλοξενίας**, οι **δράσεις συνηγορίας** και οι **δράσεις δημιουργικής απασχόλησης**.

Πίνακας 2. Είδη υπηρεσιών/υποστήριξης που παρέχουν οι φορείς σε γυναίκες – θύματα βίας

(δυνατότητα πολλαπλής επιλογής)

Είδος υπηρεσίας/υποστήριξης	Συχνότητα	Ποσοστό επί των 26 φορέων
Ψυχοκοινωνική στήριξη	19	73,1%
Δράσεις πρόληψης, ενημέρωσης, εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης	18	69,2%
Παραπομπές	13	50,0%
Εργασιακή συμβουλευτική	7	26,9%
Νομική συμβουλευτική	6	23,1%
Λειτουργία ξενώνα φιλοξενίας	4	15,4%
Δράσεις συνηγορίας	3	11,5%

Δράσεις δημιουργικής απασχόλησης	3	11,5%
Άλλο	5	19,2%

Στις ανοικτές απαντήσεις της κατηγορίας «Άλλο» καταγράφηκαν, μεταξύ άλλων, υπηρεσίες όπως η **ψυχολογική στήριξη παιδιών και συμβουλευτική γονέα**, η **εγκατάσταση εφαρμογής panic button**, η **διαχείριση καταγγελιών ενδοοικογενειακής βίας από αστυνομικές υπηρεσίες**, η **παροχή μέτρων ασφάλειας**, η **μεταφορά θυμάτων για ιατρική φροντίδα** και η **επικοινωνία με εισαγγελικές και άλλες αρμόδιες αρχές**. Οι απαντήσεις αυτές αναδεικνύουν την πολυεπίπεδη φύση της υποστήριξης, η οποία δεν περιορίζεται σε μία μόνο μορφή παρέμβασης.

Προκλήσεις στην καθημερινή λειτουργία των φορέων

Η πλειονότητα των φορέων αναγνωρίζει ότι αντιμετωπίζει προκλήσεις στην καθημερινή της λειτουργία, οι οποίες επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών που παρέχονται σε γυναίκες – θύματα βίας. Συγκεκριμένα, το **38,5%** δήλωσε ότι υπάρχουν κάποιες προκλήσεις και το **26,9%** ότι υπάρχουν σημαντικές προκλήσεις. Αντίθετα, το **19,2%** δήλωσε ότι δεν υπάρχουν τέτοιες προκλήσεις, ενώ το **15,4%** δεν γνώριζε ή δεν απάντησε.

Πίνακας 3. Ύπαρξη προκλήσεων στην καθημερινή λειτουργία των φορέων

Απάντηση	Συχνότητα	Ποσοστό
Υπάρχουν κάποιες προκλήσεις	10	38,5%
Υπάρχουν σημαντικές προκλήσεις	7	26,9%
Δεν υπάρχουν προκλήσεις	5	19,2%
Δεν γνωρίζω / δεν απαντώ	4	15,4%
Σύνολο	26	100,0%

Από τις ανοικτές απαντήσεις αναδεικνύονται ως βασικές προκλήσεις:

- η έλλειψη χρηματοδότησης και γενικότερα ανεπαρκών πόρων,
- η ανεπάρκεια ή απουσία εξειδικευμένων υπηρεσιών και υποδομών,
- η έλλειψη συστηματικής εκπαίδευσης και εποπτείας,
- ο αυξημένος αριθμός υποθέσεων και η αυξημένη πολυπλοκότητα των περιστατικών,
- καθώς και η δυσκολία ανταπόκρισης σε περιπτώσεις που αφορούν παιδιά, ψυχική υγεία, χρήση ουσιών ή ανάγκη άμεσης φιλοξενίας.

Πίνακας 4. Βασικές προκλήσεις που αναφέρθηκαν από τους φορείς (ποιοτική ομαδοποίηση)

Θεματική κατηγορία	Ενδεικτικές αναφορές
Έλλειψη πόρων και χρηματοδότησης	Έλλειψη επαρκών πόρων, χρηματοδότηση
Ελλείψεις σε υπηρεσίες και δομές	Απουσία γραφείου διαχείρισης περιστατικών, απουσία κατάλληλων δομών φιλοξενίας
Εκπαίδευση και εποπτεία	Απουσία συστηματικής εκπαίδευσης/επιμόρφωσης, απουσία θεσμοθετημένης εποπτείας
Αυξημένη πίεση υποθέσεων	Αυξημένος αριθμός υποθέσεων, σύνθετες ανάγκες θυμάτων
Ειδικές δυσκολίες υποστήριξης	Θέματα ψυχικής υγείας, ουσιοεξάρτησης, ανάγκες παιδιών θυμάτων ή μαρτύρων βίας

Ο πίνακας αυτός αποτυπώνει τις βασικές επαναλαμβανόμενες κατηγορίες απαντήσεων και όχι αυστηρή ποσοτική κατανομή.

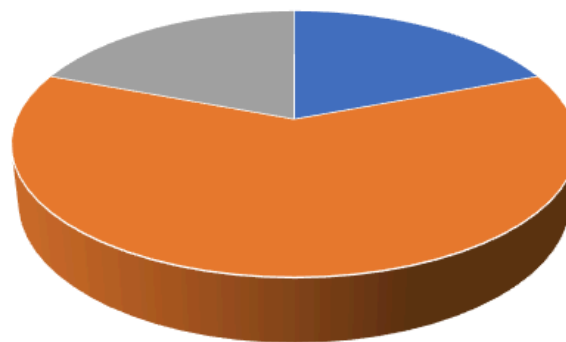
Χρήση δεικτών αξιολόγησης

Η χρήση δεικτών για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών δεν φαίνεται να είναι συστηματική στους περισσότερους φορείς. Το **61,5%** δήλωσε ότι δεν χρησιμοποιεί δείκτες, ενώ μόνο το **19,2%** απάντησε θετικά. Ένα επιπλέον **19,2%** δεν γνώριζε ή δεν απάντησε.

Πίνακας 5. Χρήση δεικτών για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών

Απάντηση	Συχνότητα	Ποσοστό
Ναι	5	19,2%
Όχι	16	61,5%
Δεν γνωρίζω / δεν απαντώ	5	19,2%
Σύνολο	26	100,0%

Χρήση δεικτών για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών Συχνότητα

■ Ναι ■ Όχι ■ Δεν γνωρίζω / δεν απαντώ

Με τη συγχρηματοδότηση:

Στις ανοικτές απαντήσεις όσων δήλωσαν ότι χρησιμοποιούν δείκτες, αναφέρθηκαν κυρίως:

- φόρμες αξιολόγησης υπηρεσιών από τις ίδιες τις ωφελούμενες,
- καταγραφή του αριθμού γυναικών που εξυπηρετούνται,
- καταγραφή του είδους και του αριθμού των παρεχόμενων υπηρεσιών,
- παρακολούθηση της συμμετοχής σε δράσεις ευαισθητοποίησης και δικτύωσης,
- καθώς και **follow-up** επικοινωνία με πρώην φιλοξενούμενες για την πορεία επανένταξής τους.

Πίνακας 6. Ενδεικτικοί δείκτες και τρόποι αξιοποίησής τους

Θεματική κατηγορία	Ενδεικτικές αναφορές
Αξιολόγηση από ωφελούμενες	Φόρμα αξιολόγησης παρεχόμενων υπηρεσιών
Ποσοτικοί δείκτες παροχής υπηρεσιών	Αριθμός γυναικών που εξυπηρετούνται, είδος και αριθμός παρεχόμενων υπηρεσιών
Παρακολούθηση συμμετοχής	Συχνότητα συμμετοχής σε δράσεις ευαισθητοποίησης και δικτύωσης
Παρακολούθηση μετέπειτα πορείας	Follow-up επικοινωνία με πρώην φιλοξενούμενες

Το εύρημα αυτό δείχνει ότι, όπου υπάρχουν μηχανισμοί αξιολόγησης, αυτοί είναι κυρίως λειτουργικοί και πρακτικοί, χωρίς όμως να φαίνεται ότι υπάρχει ένα γενικευμένο και τυποποιημένο σύστημα δεικτών σε όλους τους φορείς.

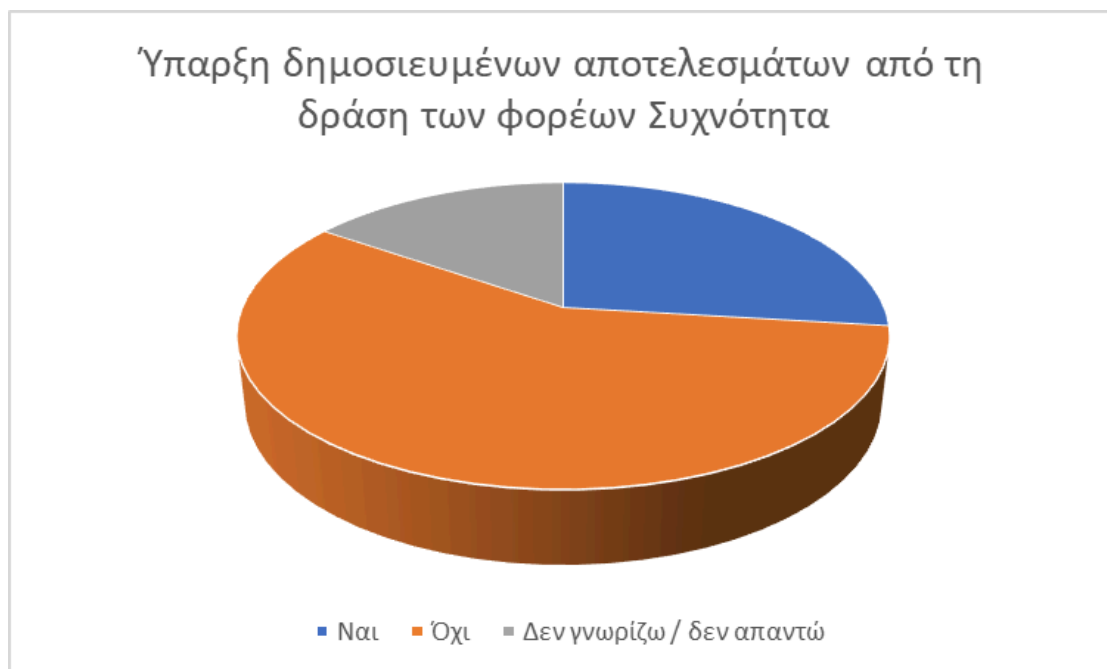
Διαθεσιμότητα δημοσιευμένων αποτελεσμάτων

Με τη συγχρηματοδότηση:

Στο ερώτημα αν υπάρχουν δημοσιευμένα ποσοτικά ή ποιοτικά δεδομένα από τη δράση του φορέα για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών, το **57,7%** απάντησε αρνητικά, το **26,9%** θετικά, ενώ το **15,4%** δεν γνώριζε ή δεν απάντησε.

Πίνακας 7. Ύπαρξη δημοσιευμένων αποτελεσμάτων από τη δράση των φορέων

Απάντηση	Συχνότητα	Ποσοστό
Ναι	7	26,9%
Όχι	15	57,7%
Δεν γνωρίζω / δεν απαντώ	4	15,4%
Σύνολο	26	100,0%

Η εικόνα αυτή δείχνει ότι η δημόσια διάθεση ποσοτικών ή ποιοτικών στοιχείων για τη δράση των φορέων παραμένει περιορισμένη. Το στοιχείο αυτό επηρεάζει όχι μόνο τη

δυνατότητα εξωτερικής αξιολόγησης και λογοδοσίας, αλλά και την ευρύτερη ορατότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών και της εμπειρίας που παράγεται από το πεδίο.

Εκτίμηση επάρκειας ανθρώπινων και οικονομικών πόρων

Η αποτίμηση της επάρκειας των διαθέσιμων πόρων εμφανίζει σαφή πίεση προς τους φορείς. Το **30,8%** αξιολόγησε την επάρκεια των πόρων με βαθμό 1, άλλο ένα **19,2%** με βαθμό 2, ενώ το **30,8%** τοποθετήθηκε στη μεσαία βαθμίδα 3. Μόνο το **19,2%** έδωσε υψηλή αξιολόγηση, με βαθμό 4 ή 5.

Πίνακας 8. Εκτίμηση επάρκειας πόρων για την αποτελεσματική παροχή υπηρεσιών/υποστήριξης

Βαθμός επάρκειας πόρων (1–5)	Συχνότητα	Ποσοστό
1	8	30,8%
2	5	19,2%
3	8	30,8%
4	3	11,5%
5	2	7,7%
Σύνολο	26	100,0%

Για πιο συνοπτική αποτύπωση, προκύπτει ότι το **50,0%** των φορέων θεωρεί ότι οι πόροι δεν επαρκούν, το **30,8%** ότι επαρκούν εν μέρει, και μόλις το **19,2%** ότι επαρκούν.

Πίνακας 9. Ομαδοποιημένη αποτίμηση επάρκειας πόρων

Κατηγορία	Συχνότητα	Ποσοστό
-----------	-----------	---------

Δεν επαρκούν (1–2)	13	50,0%
Επαρκούν εν μέρει (3)	8	30,8%
Επαρκούν (4–5)	5	19,2%
Σύνολο	26	100,0%

Το εύρημα αυτό καταδεικνύει ότι η επάρκεια ανθρώπινων, οικονομικών και υλικών πόρων αποτελεί έναν από τους βασικότερους περιοριστικούς παράγοντες στην αποτελεσματική παροχή υπηρεσιών και υποστήριξης.

Πρόσθετες ανάγκες και αναγκαίοι πόροι

Οι πρόσθετες ανάγκες που καταγράφηκαν στις ανοικτές απαντήσεις κινούνται γύρω από ορισμένους κεντρικούς άξονες:

- **ενίσχυση ανθρώπινου δυναμικού**, με ιδιαίτερη αναφορά σε ψυχολόγους, κοινωνικούς λειτουργούς, νομικούς συμβούλους και εξειδικευμένο

Με τη συγχρηματοδότηση:

προσωπικό,

- **σταθερή χρηματοδότηση** και κάλυψη λειτουργικών δαπανών,
- **ενίσχυση υποδομών και εξοπλισμού,**
- **δημιουργία ή επέκταση δομών,** όπως συμβουλευτικά κέντρα, safe houses, ξενώνες φιλοξενίας και δομές βραχύχρονης διαμονής,
- **συνεχής επιμόρφωση,**
- καθώς και ειδικές προβλέψεις για την υποστήριξη παιδιών θυμάτων ή μαρτύρων βίας, ατόμων με εξαρτήσεις ή ψυχιατρικά προβλήματα και επαγγελματιών που εργάζονται σε συνθήκες έντονης ψυχικής επιβάρυνσης.

Πίνακας 10. Πρόσθετοι πόροι που αναφέρθηκαν ως αναγκαίοι (ποιοτική ομαδοποίηση)

Θεματική κατηγορία	Ενδεικτικές αναφορές
Ανθρώπινο δυναμικό	Ψυχολόγοι, κοινωνικοί λειτουργοί, νομικοί σύμβουλοι, εκπαιδευμένο προσωπικό
Χρηματοδότηση	Σταθερή χρηματοδότηση, κάλυψη λειτουργικών δαπανών και έκτακτων αναγκών
Υποδομές και δομές	Συμβουλευτικά κέντρα, safe house, ξενώνες φιλοξενίας, δομές βραχύχρονης διαμονής
Υλικοτεχνικός εξοπλισμός	Εξοπλισμός για εξέταση ανηλίκων, γενική ενίσχυση υποδομών
Επιμόρφωση και υποστήριξη προσωπικού	Συνεχής επιμόρφωση, ψυχολογική στήριξη επαγγελματιών
Εξειδικευμένες παρεμβάσεις	Υπηρεσίες για παιδιά θύματα/μάρτυρες, άτομα με εξαρτήσεις ή ψυχιατρικά ζητήματα

Με τη συγχρηματοδότηση:

Συνολική αποτίμηση

Συνολικά, τα ευρήματα της ενότητας δείχνουν ότι οι φορείς της Δυτικής Ελλάδας παρέχουν ένα ευρύ φάσμα υπηρεσιών υποστήριξης προς γυναίκες – θύματα έμφυλης βίας, με έμφαση στην ψυχοκοινωνική στήριξη, τις παραπομπές και τις δράσεις πρόληψης και ενημέρωσης. Παράλληλα, οι φορείς αποτιμούν σε γενικές γραμμές θετικά τη συμμόρφωση της λειτουργίας τους με το θεσμικό πλαίσιο, χωρίς όμως να λείπει η αίσθηση ότι αυτή είναι σε αρκετές περιπτώσεις μόνο μερική.

Την ίδια στιγμή, αναδεικνύονται σαφείς περιορισμοί που σχετίζονται με την καθημερινή λειτουργία των φορέων: η έλλειψη πόρων, οι ανεπαρκείς δομές, η απουσία συστηματικής εκπαίδευσης και εποπτείας, καθώς και η αυξημένη πολυπλοκότητα των περιστατικών. Επιπλέον, η περιορισμένη χρήση δεικτών αξιολόγησης και η σχετικά μικρή διαθεσιμότητα δημοσιευμένων αποτελεσμάτων δείχνουν ότι υπάρχει σημαντικό περιθώριο βελτίωσης ως προς την τεκμηρίωση, την αξιολόγηση και τη δημόσια λογοδοσία.

Η γενική εικόνα που προκύπτει είναι ότι **οι φορείς λειτουργούν μέσα σε ένα πλαίσιο σημαντικής προσπάθειας, αλλά και ουσιαστικών περιορισμών**. Για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών, αναδεικνύεται ως κρίσιμη ανάγκη η **ενίσχυση των ανθρώπινων και οικονομικών πόρων, η σταθερή υποστήριξη των δομών και η συστηματικότερη παρακολούθηση της ποιότητας και των αποτελεσμάτων των παρεμβάσεων**.

Συντονισμός και συνεργασία μεταξύ φορέων/υπηρεσιών/οργανισμών

Η ενότητα αυτή εξετάζει τον βαθμό σημασίας που αποδίδουν οι φορείς της Δυτικής Ελλάδας στον συντονισμό και τη συνεργασία μεταξύ φορέων, υπηρεσιών και οργανισμών που δραστηριοποιούνται σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο για την υποστήριξη γυναικών – θυμάτων βίας. Παράλληλα, αποτυπώνει τις υφιστάμενες μορφές συνεργασίας, την ύπαρξη ή μη θεσμοθετημένων διαδικασιών, την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητάς τους, τις βασικές προκλήσεις που ανακύπτουν κατά τη συνεργασία, καθώς και τις κατευθύνσεις βελτίωσης που προτείνονται από τους ίδιους τους φορείς. Το σύνολο των απαντήσεων στην παρούσα ενότητα ανέρχεται σε **26 φορείς**.

Η σημασία του συντονισμού και της συνεργασίας

Οι απαντήσεις των φορέων δείχνουν με σαφήνεια ότι ο συντονισμός και η συνεργασία θεωρούνται κρίσιμοι για την αποτελεσματική υποστήριξη των γυναικών – θυμάτων βίας. Συγκεκριμένα, το **80,8%** των φορέων αξιολόγησε τη σημασία του συντονισμού με τον ανώτατο βαθμό (**5**), ενώ επιπλέον το **15,4%** έδωσε βαθμό **3** και το **3,8%** βαθμό **2**. Δεν καταγράφηκαν απαντήσεις στις χαμηλότερες ή ενδιάμεσες τιμές 1 και 4.

Πίνακας 1. Βαθμός σημασίας που αποδίδουν οι φορείς στον συντονισμό και τη συνεργασία

(κλίμακα 1–5)

Βαθμός σημασίας	Συχνότητα	Ποσοστό
2	1	3,8%
3	4	15,4%
5	21	80,8%
Σύνολο	26	100,0%

Η εικόνα αυτή αναδεικνύει ότι ο συντονισμός μεταξύ φορέων δεν αντιμετωπίζεται ως δευτερεύον ή συμπληρωματικό στοιχείο, αλλά ως βασική προϋπόθεση για τη λειτουργικότητα του συστήματος προστασίας και υποστήριξης. Πρόκειται για ένα από τα πιο καθαρά ευρήματα της έρευνας.

Υφιστάμενες μορφές συνεργασίας

Η μεγάλη πλειονότητα των φορέων δήλωσε ότι συνεργάζεται ή συντονίζει τη δράση της με άλλους φορείς, υπηρεσίες ή οργανισμούς. Συγκεκριμένα, το **80,8%** απάντησε θετικά, το **15,4%** αρνητικά, ενώ το **3,8%** δεν γνώριζε ή δεν απάντησε.

Πίνακας 2. Συνεργασία ή συντονισμός δράσης με άλλους φορείς/υπηρεσίες/οργανισμούς

Με τη συγχρηματοδότηση:

Απάντηση	Συχνότητα	Ποσοστό
Ναι	21	80,8%
Όχι	4	15,4%
Δεν γνωρίζω / δεν απαντώ	1	3,8%
Σύνολο	26	100,0%

Το εύρημα αυτό δείχνει ότι, στο επίπεδο της καθημερινής πρακτικής, η συνεργασία αποτελεί ήδη βασικό στοιχείο της λειτουργίας των περισσότερων φορέων. Ωστόσο, η ύπαρξη συνεργασίας δεν σημαίνει κατ' ανάγκην ότι αυτή είναι σταθερή, τυποποιημένη ή επαρκώς θεσμοθετημένη.

Ύπαρξη θεσμοθετημένων διαδικασιών συντονισμού

Ως προς την ύπαρξη κάποιας θεσμοθετημένης διαδικασίας συντονισμού ή και συνεργασίας μεταξύ των φορέων που δραστηριοποιούνται σε τοπικό ή περιφερειακό επίπεδο στην καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών, οι απαντήσεις είναι πιο συγκρατημένες. Το **53,8%** απάντησε θετικά, το **15,4%** αρνητικά, ενώ το **30,8%** δήλωσε ότι δεν γνωρίζει ή δεν απαντά.

Πίνακας 3. Ύπαρξη θεσμοθετημένης διαδικασίας συντονισμού ή/και συνεργασίας

Απάντηση	Συχνότητα	Ποσοστό
Ναι	14	53,8%
Όχι	4	15,4%
Δεν γνωρίζω / δεν απαντώ	8	30,8%
Σύνολο	26	100,0%

Η εικόνα αυτή δείχνει ότι, ενώ σε αρκετές περιπτώσεις υφίσταται κάποια μορφή θεσμοθετημένου συντονισμού, η σχετική γνώση δεν είναι καθολική, ούτε φαίνεται ότι υπάρχει ενιαία και σαφώς αναγνωρίσιμη διαδικασία από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς.

Εκτίμηση της αποτελεσματικότητας των θεσμοθετημένων διαδικασιών

Στην ερώτηση αξιολόγησης της σχετικής διαδικασίας, οι περισσότερες απαντήσεις συγκεντρώνονται στη μεσαία βαθμίδα. Συγκεκριμένα, ο βαθμός **3** συγκέντρωσε το **57,7%** των συνολικών απαντήσεων, ο βαθμός **4** το **19,2%**, ενώ οι βαθμοί **1**, **2** και **5** συγκέντρωσαν από **7,7%** έκαστος.

Πίνακας 4. Αξιολόγηση της θεσμοθετημένης διαδικασίας συντονισμού/συνεργασίας

(κλίμακα 1–5)

Βαθμός αξιολόγησης	Συχνότητα	Ποσοστό
1	2	7,7%
2	2	7,7%
3	15	57,7%
4	5	19,2%
5	2	7,7%
Σύνολο	26	100,0%

Το αποτέλεσμα αυτό υποδηλώνει μια μάλλον **μέτρια αποτίμηση της αποτελεσματικότητας των μηχανισμών συντονισμού**. Ακόμη και αν ληφθεί υπόψη ότι η συγκεκριμένη ερώτηση ήταν υπό όρο, η κατανομή των απαντήσεων δείχνει ότι οι υφιστάμενες διαδικασίες δεν αποτιμώνται ως ανεπαρκείς συνολικά, αλλά ούτε και ως ιδιαίτερα ισχυρές ή πλήρως αποτελεσματικές.

Προτεινόμενες διαδικασίες βελτίωσης

Στις ανοικτές απαντήσεις για τη δημιουργία αποτελεσματικότερης διαδικασίας συντονισμού και συνεργασίας, οι φορείς που τοποθετήθηκαν κατέθεσαν προτάσεις που συγκλίνουν σε ορισμένες βασικές κατευθύνσεις. Κεντρικό σημείο αποτελεί η ανάγκη **θεσμοθέτησης σαφούς μηχανισμού συντονισμού και επίσημης διασύνδεσης των φορέων**, ώστε η συνεργασία να μην εξαρτάται μόνο από την ατομική πρωτοβουλία των επαγγελματιών. Παράλληλα, αναφέρεται η ανάγκη για **σαφές νομοθετικό πλαίσιο, αποσαφήνιση αρμοδιοτήτων και ανάληψη των αντίστοιχων ευθυνών από κάθε φορέα στην πράξη**.

Πίνακας 5. Προτεινόμενες διαδικασίες για αποτελεσματικότερο συντονισμό και συνεργασία

(ποιοτική ομαδοποίηση)

Θεματική κατηγορία	Ενδεικτικές αναφορές
Θεσμοθέτηση συντονισμού	Θεσμοθέτηση συγκεκριμένου φορέα συντονισμού και συνεργασίας
Σαφής διασύνδεση φορέων	Υποχρεωτική και σταθερή διασύνδεση, ώστε να μη στηρίζεται μόνο στο ενδιαφέρον επιμέρους επαγγελματιών
Σαφές πλαίσιο λειτουργίας	Σαφές νομοθετικό/κανονιστικό πλαίσιο και αποσαφήνιση διαδικασιών
Κατανομή ρόλων και ευθυνών	Ανάληψη των δράσεων που αναλογούν σε κάθε φορέα, στην πράξη
Ενίσχυση επικοινωνίας	Συστηματική επικοινωνία μεταξύ οργανισμών και υπηρεσιών

Ο πίνακας αποτυπώνει τις βασικές επαναλαμβανόμενες ιδέες που εμφανίζονται στις ανοικτές απαντήσεις και όχι αυστηρή ποσοτική κατανομή.

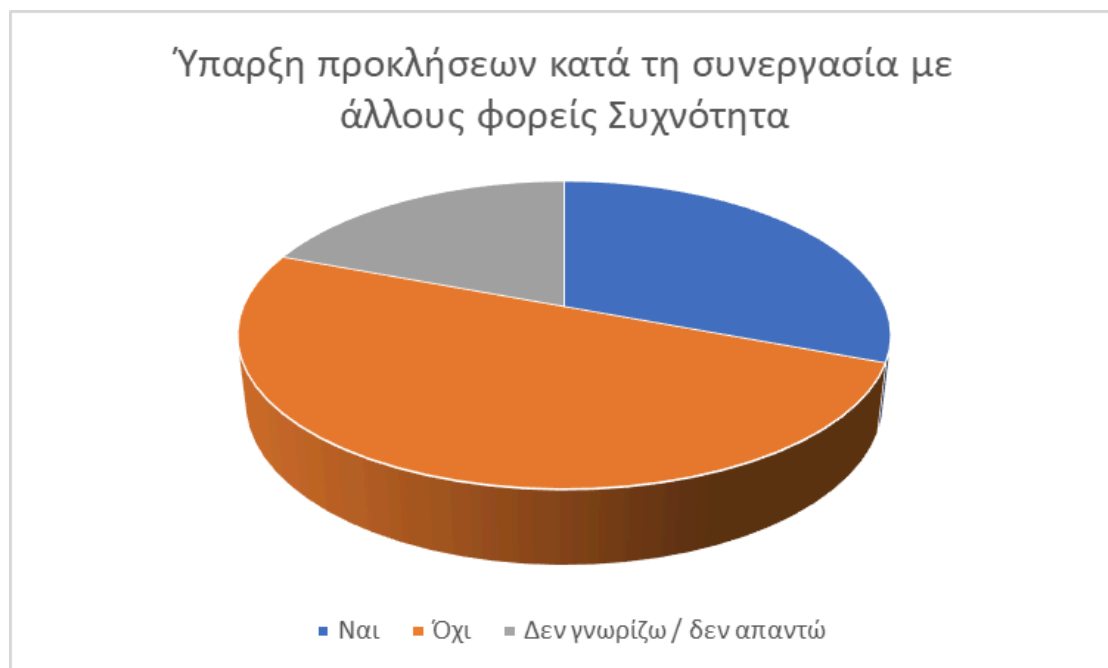
Προκλήσεις στη συνεργασία με άλλους φορείς

Με τη συγχρηματοδότηση:

Ως προς την ύπαρξη προκλήσεων κατά τη διαδικασία συνεργασίας με άλλους φορείς, οι απαντήσεις είναι περισσότερο μοιρασμένες. Το **50,0%** των φορέων δήλωσε ότι δεν αντιμετωπίζει σχετικές προκλήσεις, το **30,8%** ότι αντιμετωπίζει, ενώ το **19,2%** δεν γνώριζε ή δεν απάντησε.

Πίνακας 6. Ύπαρξη προκλήσεων κατά τη συνεργασία με άλλους φορείς

Απάντηση	Συχνότητα	Ποσοστό
Ναι	8	30,8%
Όχι	13	50,0%
Δεν γνωρίζω / δεν απαντώ	5	19,2%
Σύνολο	26	100,0%

Παρότι η μισή περίπου ομάδα των φορέων δεν εντοπίζει προβλήματα, **το γεγονός ότι σχεδόν ένας στους τρεις αναγνωρίζει προκλήσεις είναι αρκετό για να δείξει ότι η συνεργασία, ακόμη και όταν υπάρχει, δεν είναι πάντα απρόσκοπτη.**

Κύριες προκλήσεις που δυσχεραίνουν τη συνεργασία

Από τις ανοικτές απαντήσεις όσων δήλωσαν ότι υπάρχουν προκλήσεις, αναδεικνύονται ορισμένα βασικά προβλήματα. Συγκεκριμένα, αναφέρονται:

- η **δυσκολία συντονισμού** και οι **χρονοκαθυστερήσεις**,
- οι **πολύπλοκες γραφειοκρατικές διαδικασίες**, ιδίως σε περιπτώσεις φιλοξενίας,
- η **έλλειψη κουλτούρας συνεργασίας**,
- τα **διαφορετικά πρωτόκολλα και διαδικασίες** μεταξύ φορέων,
- η **μη επαρκής παραπομπή περιστατικών**,
- καθώς και η αίσθηση ότι σε ορισμένες περιπτώσεις η συνεργασία παραμένει περιορισμένη ή αποσπασματική.

Σε μία απάντηση αναφέρθηκε επίσης ανεπαρκής υποστήριξη από την τηλεφωνική γραμμή 15900.

Πίνακας 7. Κύριες προκλήσεις που αναφέρθηκαν κατά τη συνεργασία με άλλους φορείς

(ποιοτική ομαδοποίηση)

Θεματική κατηγορία	Ενδεικτικές αναφορές
Δυσκολία συντονισμού	Δυσκολία συντονισμού, χρονοκαθυστέρηση
Γραφειοκρατία	Πολλά έγγραφα ή εξετάσεις για φιλοξενία, απώλεια χρόνου
Έλλειψη κουλτούρας συνεργασίας	Απουσία σταθερής συνεργατικής κουλτούρας
Ασυνέχεια διαδικασιών	Διαφορετικά πρωτόκολλα και διαδικασίες μεταξύ φορέων
Ανεπαρκείς παραπομπές	Μη επαρκής παραπομπή περιστατικών
Περιορισμένη διασύνδεση	Συνεργασία μόνο με λίγους φορείς ή σε μικρή κλίμακα

Ζητήματα υποστήριξης από
κεντρικές γραμμές

Αναφορά σε ανεπαρκή υποστήριξη από το
15900

Συνολική αποτίμηση

Συνολικά, τα ευρήματα της ενότητας δείχνουν ότι οι φορείς της Δυτικής Ελλάδας αποδίδουν **εξαιρετικά μεγάλη σημασία στον συντονισμό και τη συνεργασία** μεταξύ υπηρεσιών και οργανισμών για την υποστήριξη των γυναικών – θυμάτων βίας. Η πλειονότητα δηλώνει ότι ήδη συνεργάζεται με άλλους φορείς, γεγονός που δείχνει ότι ο συντονισμός λειτουργεί σε σημαντικό βαθμό στο επίπεδο της πρακτικής.

Ωστόσο, η εικόνα είναι πιο σύνθετη όταν εξετάζεται η **θεσμική διάσταση του συντονισμού**. Μόλις λίγο πάνω από τους μισούς φορείς αναγνωρίζουν την ύπαρξη θεσμοθετημένης διαδικασίας συνεργασίας, ενώ η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητάς της κινείται κυρίως σε μεσαία επίπεδα. Παράλληλα, οι ανοικτές απαντήσεις αναδεικνύουν ότι, όπου υπάρχουν δυσκολίες, αυτές σχετίζονται κυρίως με την **απουσία σταθερών μηχανισμών**, τις διαφορετικές διαδικασίες, τη γραφειοκρατία, τις καθυστερήσεις και την **έλλειψη συστηματικής κουλτούρας συνεργασίας**.

Η γενική εικόνα που προκύπτει είναι ότι, παρά την αναγνώριση της σημασίας της συνεργασίας και τις ήδη υπάρχουσες πρακτικές διασύνδεσης, εξακολουθεί να υπάρχει ανάγκη για **πιο σαφείς, θεσμοθετημένους και λειτουργικούς μηχανισμούς συντονισμού**, με κοινές διαδικασίες, αποσαφηνισμένους ρόλους και **σταθερή επικοινωνία μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων**.

Καλές πρακτικές που υλοποιούνται σε τοπικό/περιφερειακό επίπεδο

Η ενότητα αυτή εξετάζει κατά πόσο οι φορείς της Δυτικής Ελλάδας αναγνωρίζουν έργα, προγράμματα ή δράσεις που υλοποιούνται σε τοπικό ή περιφερειακό επίπεδο και τα θεωρούν καλές πρακτικές στην καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών. Παράλληλα, αποτυπώνει τους βασικούς τύπους δράσεων που αναφέρονται συχνότερα, καθώς και τα χαρακτηριστικά που οδηγούν τους φορείς να τις αξιολογούν θετικά. Το σύνολο των απαντήσεων στην παρούσα ενότητα ανέρχεται σε **26 φορείς**.

Αναγνώριση καλών πρακτικών

Με τη συγχρηματοδότηση:

Περισσότεροι από τους μισούς φορείς δήλωσαν ότι γνωρίζουν ή αναγνωρίζουν κάποιο έργο, πρόγραμμα ή δράση σε τοπικό ή περιφερειακό επίπεδο που θεωρούν καλή πρακτική. Συγκεκριμένα, το **53,8%** απάντησε θετικά, το **15,4%** αρνητικά, ενώ το **30,8%** δήλωσε ότι δεν γνωρίζει ή δεν απαντά.

Πίνακας 1. Ύπαρξη έργου/προγράμματος/δράσης που θεωρείται καλή πρακτική

Απάντηση	Συχνότητα	Ποσοστό
Ναι	14	53,8%
Όχι	4	15,4%
Δεν γνωρίζω / δεν απαντώ	8	30,8%
Σύνολο	26	100,0%

Το εύρημα αυτό δείχνει ότι στην περιοχή αναφοράς υπάρχουν παρεμβάσεις οι οποίες δεν γίνονται απλώς αντιληπτές ως διαθέσιμες υπηρεσίες, αλλά αξιολογούνται από

σημαντικό μέρος των φορέων ως παραδείγματα θετικής πρακτικής. Παράλληλα, το σχετικά υψηλό ποσοστό αβεβαιότητας δείχνει ότι η διάχυση της πληροφορίας για τέτοιες δράσεις δεν είναι πλήρης σε όλο το φάσμα των φορέων.

Τύποι έργων ή δράσεων που επικρατούν

Από τις ανοικτές απαντήσεις προκύπτει ότι οι καλές πρακτικές που αναφέρονται συχνότερα συγκεντρώνονται γύρω από ορισμένους βασικούς τύπους δράσεων. Κυρίαρχη θέση έχουν οι **δομές άμεσης υποστήριξης**, και ειδικότερα οι **ξενώνες φιλοξενίας κακοποιημένων γυναικών** και τα **συμβουλευτικά κέντρα γυναικών**. Παράλληλα, αναφέρονται **δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης**, καθώς και το ίδιο το **Παρατηρητήριο Πολιτικών για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών**. Σε πιο περιορισμένη κλίμακα, εμφανίζονται και αναφορές σε **προγράμματα ενδυνάμωσης κοριτσιών**, καθώς και σε **ολοκληρωμένα σχήματα υποστήριξης** που συνδυάζουν φιλοξενία, συμβουλευτική και δράσεις πρόληψης.

Πίνακας 2. Τύποι έργων/δράσεων που αναφέρθηκαν ως καλές πρακτικές

(ποιοτική ομαδοποίηση, πολλαπλές αναφορές)

Τύπος έργου/δράσης	Ενδεικτικές αναφορές	Συχνότητα αναφορών*
Συμβουλευτικά κέντρα γυναικών	Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών Δήμου Αιγιαλείας, Συμβουλευτικό Κέντρο Γυναικών, Συμβουλευτικό Κέντρο Δήμου Πύργου	5
Ξενώνες φιλοξενίας	Ξενώνας φιλοξενίας κακοποιημένων γυναικών, Ξενώνας Δήμου Αγρινίου	5
Δράσεις ενημέρωσης/ευαισθητοποίησης	Δράσεις ενημέρωσης, παρέμβασης και υποστήριξης, δράση ευαισθητοποίησης κατά της έμφυλης βίας, καμπάνια «Αγώνας ενάντια στη βία των γυναικών»	4
Ολοκληρωμένα σχήματα υποστήριξης	Συνδυασμός ξενώνα, συμβουλευτικού κέντρου και δράσεων ευαισθητοποίησης στον Δήμο Πατρέων	1

Παρατηρητήριο	Παρατηρητήριο Πολιτικών για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών	2
Προγράμματα ενδυνάμωσης	Πρόγραμμα ενδυνάμωσης κοριτσιών σε τομείς τεχνολογίας	1

**Οι συχνότητες αφορούν αναφορές στις ανοικτές απαντήσεις και όχι αμοιβαία αποκλειόμενες κατηγορίες. Η ίδια απάντηση μπορούσε να περιλαμβάνει περισσότερες από μία μορφές δράσης.*

Η εικόνα αυτή δείχνει ότι, όταν οι φορείς μιλούν για καλές πρακτικές, δίνουν ιδιαίτερο βάρος σε παρεμβάσεις που έχουν **σταθερή δομή, συγκεκριμένο αντικείμενο και άμεση σχέση με την προστασία ή ενδυνάμωση των γυναικών**. Οι ξενώνες και τα συμβουλευτικά κέντρα εμφανίζονται ως τα πιο αναγνωρίσιμα παραδείγματα καλής πρακτικής, ενώ οι δράσεις ευαισθητοποίησης φαίνεται να λειτουργούν συμπληρωματικά, ενισχύοντας την πρόληψη και τη δημόσια ορατότητα του ζητήματος.

Κύρια χαρακτηριστικά που καθιστούν τις δράσεις καλές πρακτικές

Από τον τρόπο με τον οποίο οι φορείς αιτιολογούν τις αναφορές τους, προκύπτουν ορισμένα βασικά χαρακτηριστικά που κάνουν μια δράση να αξιολογείται ως καλή πρακτική.

Πρώτον, σημαντικό στοιχείο αποτελεί η **ουσιαστική και άμεση υποστήριξη** προς τις γυναίκες, είτε μέσω ασφαλούς φιλοξενίας είτε μέσω ψυχολογικής, κοινωνικής ή νομικής συμβουλευτικής.

Δεύτερον, οι καλές πρακτικές φαίνεται να συνδέονται με την **ολοκληρωμένη παρέμβαση**, δηλαδή με τον συνδυασμό διαφορετικών μορφών υποστήριξης, όπως φιλοξενία, συμβουλευτική και πρόληψη.

Τρίτον, ιδιαίτερη σημασία αποδίδεται στην **τοπική απήχηση και αποτελεσματικότητα** της δράσης, όπως φαίνεται σε απαντήσεις που τονίζουν ότι η υπηρεσία «έχει αγκαλιάσει την περιοχή» και «ήδη έχει αποτελέσματα».

Τέταρτον, αναδεικνύεται η σημασία της **πρόληψης και ευαισθητοποίησης**, ιδίως όταν οι δράσεις προωθούν το μήνυμα της ισότητας, της αλληλεγγύης και της μηδενικής ανοχής απέναντι στη βία.

Πέμπτον, σε ορισμένες περιπτώσεις, ως καλές πρακτικές αξιολογούνται δράσεις που ενισχύουν τη **θεσμική γνώση, την καταγραφή και την παρακολούθηση**, όπως το Παρατηρητήριο.

Πίνακας 3. Κύρια χαρακτηριστικά που καθιστούν τις δράσεις καλές πρακτικές

(ποιοτική ομαδοποίηση)

Χαρακτηριστικό	Ενδεικτικές αναφορές
Άμεση και ουσιαστική υποστήριξη	Ασφάλεια, φιλοξενία, ψυχολογική/νομική στήριξη
Ολοκληρωμένη παρέμβαση	Συνδυασμός ξενώνα, συμβουλευτικής και δράσεων πρόληψης
Τοπική αποτελεσματικότητα	«Έχει αγκαλιάσει την περιοχή», «ήδη έχει αποτελέσματα»
Πρόληψη και ευαισθητοποίηση	Πρωώθηση της ισότητας, της αλληλεγγύης και της μηδενικής ανοχής στη βία
Θεσμική τεκμηρίωση και παρακολούθηση	Παρατηρητήριο, καταγραφή και ανάδειξη πολιτικών και αναγκών
Ενδυνάμωση	Προγράμματα ενδυνάμωσης κοριτσιών και γυναικών

Συνολική αποτίμηση

Συνολικά, τα ευρήματα της ενότητας δείχνουν ότι ένα σημαντικό ποσοστό των φορέων της Δυτικής Ελλάδας αναγνωρίζει την ύπαρξη καλών πρακτικών σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Οι πρακτικές αυτές εντοπίζονται κυρίως σε δομές και δράσεις που προσφέρουν άμεση και σταθερή υποστήριξη, όπως ξενώνες φιλοξενίας και συμβουλευτικά κέντρα, αλλά και σε δράσεις ενημέρωσης, πρόληψης και θεσμικής παρακολούθησης.

Η εικόνα που προκύπτει είναι ότι μια δράση θεωρείται καλή πρακτική όταν συνδυάζει **σταθερότητα, χειροπιαστή υποστήριξη, ορατό αποτέλεσμα στην τοπική κοινωνία** και, σε ορισμένες περιπτώσεις, **ολοκληρωμένη παρέμβαση** σε περισσότερα από ένα επίπεδα. Παράλληλα, η ύπαρξη σημαντικού ποσοστού φορέων που δεν αναφέρει ή δεν γνωρίζει αντίστοιχες πρακτικές υποδηλώνει ότι η συστηματική ανάδειξη, χαρτογράφηση και διάχυση των καλών πρακτικών παραμένει ζητούμενο.

Προτάσεις – Συστάσεις

Η ενότητα αυτή αποτυπώνει τις προτάσεις και τις παρεμβάσεις που κατέθεσαν οι φορείς της Δυτικής Ελλάδας για τη βελτίωση της υλοποίησης των πολιτικών για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και για την αποτελεσματικότερη παροχή υποστήριξης προς τις γυναίκες – θύματα βίας σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο. Η επεξεργασία των απαντήσεων επιτρέπει την ανάδειξη του ποσοστού των φορέων που διατύπωσαν συγκεκριμένες προτάσεις, τη θεματική ομαδοποίησή τους, την παράθεση ενδεικτικών διατυπώσεων, καθώς και ορισμένες παρατηρήσεις ως προς τα μοτίβα που εμφανίζονται ανά τύπο φορέα ή θεματική έμφαση. Το σύνολο των απαντήσεων στην παρούσα ενότητα ανέρχεται σε **26 φορείς**.

Έκταση καταγραφής προτάσεων

Από το σύνολο των φορέων, **20 φορείς (76,9%)** κατέθεσαν συγκεκριμένες προτάσεις ή κατευθύνσεις βελτίωσης. **Πέντε φορείς (19,2%)** δήλωσαν ότι δεν έχουν πρόταση, ενώ **ένας φορέας (3,8%)** ανέφερε γενικά ότι υπάρχουν προτάσεις, χωρίς όμως να τις εξειδικεύσει στην ανοικτή απάντηση.

Πίνακας 1. Κατάθεση προτάσεων από τους φορείς

Κατηγορία απάντησης	Συχνότητα	Ποσοστό
Κατατέθηκαν συγκεκριμένες προτάσεις	20	76,9%
Δεν κατατέθηκαν προτάσεις	5	19,2%
Γενική αναφορά χωρίς εξειδίκευση	1	3,8%
Σύνολο	26	100,0%

Η εικόνα αυτή δείχνει ότι η πλειονότητα των φορέων δεν περιορίστηκε σε μια γενική αποτίμηση της κατάστασης, αλλά προχώρησε και στη διατύπωση συγκεκριμένων αναγκών, ελλείψεων και κατευθύνσεων βελτίωσης. Το στοιχείο αυτό ενισχύει τη χρησιμότητα της έρευνας ως εργαλείου ανατροφοδότησης από το πεδίο.

Θεματικές κατηγορίες προτάσεων

Οι προτάσεις που κατατέθηκαν μπορούν να ομαδοποιηθούν σε πέντε βασικές θεματικές κατηγορίες.

Πρώτον, ιδιαίτερα συχνές είναι οι προτάσεις που αφορούν την **ενίσχυση των δομών και των υπηρεσιών υποστήριξης**. Σε αυτές περιλαμβάνονται η δημιουργία περισσότερων ξενώνων φιλοξενίας, η λειτουργία συμβουλευτικών κέντρων σε περισσότερες περιοχές, η παροχή πιο ολοκληρωμένων υπηρεσιών και η στελέχωση των δομών με εξειδικευμένο προσωπικό.

Δεύτερον, αναδεικνύονται προτάσεις που αφορούν την **ενίσχυση των ανθρώπινων και οικονομικών πόρων**, όπως μόνιμη χρηματοδότηση, αύξηση προσωπικού, ύπαρξη ψυχολόγων και κοινωνικών λειτουργών, αλλά και κάλυψη εξειδικευμένων αναγκών σε υπηρεσίες πρώτης γραμμής.

Τρίτον, σημαντική κατηγορία αποτελούν οι προτάσεις που αφορούν τη **συνεργασία, τη δικτύωση και τον συντονισμό**. Οι φορείς ζητούν καλύτερη συνεργασία μεταξύ περιφέρειας, δήμων, υπουργείων και τοπικών φορέων, ένταξη σε θεσμικά δίκτυα, δημιουργία τοπικών δικτύων πρόληψης και θέσπιση πρωτοκόλλων συνεργασίας.

Τέταρτον, αρκετές προτάσεις εστιάζουν στην **εκπαίδευση, ενημέρωση και πρόληψη**, τόσο σε επίπεδο επαγγελματιών όσο και σε επίπεδο κοινωνίας. Σε αυτή την κατηγορία περιλαμβάνονται η κατάρτιση αρμόδιων φορέων, η ενημέρωση των πολιτών, οι δράσεις πρόληψης και ευαισθητοποίησης, αλλά και η εισαγωγή της σεξουαλικής αγωγής στην εκπαίδευση.

Πέμπτον, σε μικρότερο αλλά σαφές βαθμό, καταγράφονται προτάσεις που αφορούν το **θεσμικό και νομοθετικό επίπεδο**, όπως η αναγνώριση της γυναικοκτονίας ως διακριτού εγκλήματος, η περαιτέρω εξειδίκευση ως προς την ψηφιακή έμφυλη βία, η ταχύτερη απόσυρση προσβλητικού υλικού από το διαδίκτυο και η εντατικοποίηση των ελέγχων για τη σεξουαλική παρενόχληση στην εργασία.

Πίνακας 2. Θεματικές κατηγορίες προτάσεων που κατατέθηκαν

(ποιοτική ομαδοποίηση – πολλαπλές αναφορές)

Με τη συγχρηματοδότηση:

Θεματική κατηγορία	Ενδεικτικό περιεχόμενο	Αριθμός αναφορών*
Ενίσχυση δομών και υπηρεσιών	Ξενώνες, συμβουλευτικά κέντρα, υποστηρικτικές δομές, βραχύχρονη διαμονή	11
Ενίσχυση πόρων και στελέχωσης	Προσωπικό, χρηματοδότηση, ψυχολόγοι, εξειδικευμένο προσωπικό, εξοπλισμός	10
Συνεργασία, δικτύωση και συντονισμός	Δίκτυα, πρωτόκολλα συνεργασίας, ένταξη σε δίκτυα, καλύτερη συνεργασία περιφέρειας-δήμων-υπουργείων	7
Εκπαίδευση, ενημέρωση και πρόληψη	Κατάρτιση φορέων, ενημέρωση κοινού, δράσεις πρόληψης, σεξουαλική αγωγή	8
Θεσμικές/νομοθετικές παρεμβάσεις	Γυναικοκτονία, ψηφιακή βία, έλεγχοι για σεξουαλική παρενόχληση, βελτίωση νομοθεσίας	4
Ψηφιακά/καινοτόμα εργαλεία	Ψηφιακή πλατφόρμα ενημέρωσης και επιμόρφωσης	1

**Οι αναφορές δεν είναι αμοιβαία αποκλειόμενες. Η ίδια απάντηση μπορούσε να περιλαμβάνει περισσότερες από μία προτάσεις.*

Ο πίνακας δείχνει ότι οι πιο συχνές προτάσεις αφορούν την ενίσχυση των δομών και υπηρεσιών, καθώς και την αύξηση των διαθέσιμων πόρων και της στελέχωσης. Οι δύο αυτές κατηγορίες εμφανίζονται ως οι πιο πιεστικές ανάγκες που αναγνωρίζονται από τους φορείς. Παράλληλα, ιδιαίτερη βαρύτητα έχει και ο άξονας της συνεργασίας, ενώ οι προτάσεις στο θεσμικό επίπεδο εμφανίζονται λιγότερο συχνά αλλά με σαφή πολιτική στόχευση.

Ενδεικτικές διατυπώσεις προτάσεων

Με τη συγχρηματοδότηση:

Οι ανοικτές απαντήσεις των φορέων περιλαμβάνουν μια σειρά από πολύ συγκεκριμένες διατυπώσεις, οι οποίες αποτυπώνουν με σαφήνεια τις προτεραιότητες που αναδεικνύονται από το πεδίο. Ενδεικτικά, καταγράφονται προτάσεις όπως:

- η δημιουργία δομών στελεχωμένων με ειδικούς για τη στήριξη των γυναικών – θυμάτων βίας,
- η λειτουργία περισσότερων ξενώνων φιλοξενίας και συμβουλευτικών κέντρων σε επίπεδο δήμου,
- η ύπαρξη ψυχολόγου ή ειδικά αρμόδιου στελέχους σε κάθε υπηρεσία πρώτης γραμμής,
- η ενίσχυση της συνεργασίας και της δικτύωσης μεταξύ φορέων,
- η ανάπτυξη τοπικών δικτύων πρόληψης και πρωτοκόλλων συνεργασίας,
- η συνεχής κατάρτιση των αρμόδιων φορέων και η ενημέρωση της ομάδας στόχου,
- η αναγνώριση της γυναικοκτονίας ως διακριτού εγκλήματος,
- η εξειδίκευση των παρεμβάσεων για την ψηφιακή έμφυλη βία,
- και η ανάπτυξη ψηφιακής πλατφόρμας ενημέρωσης και εξ αποστάσεως επιμόρφωσης.

Οι παραπάνω διατυπώσεις δείχνουν ότι οι φορείς δεν περιορίζονται σε γενικές αναφορές, αλλά διατυπώνουν συγκεκριμένες, πρακτικές και συχνά άμεσα εφαρμόσιμες προτάσεις.

Πίνακας 3. Ενδεικτικές διατυπώσεις προτάσεων από τις ανοικτές απαντήσεις

(χωρίς αναφορά σε συγκεκριμένους φορείς)

Θεματική κατηγορία	Ενδεικτικές διατυπώσεις
Δομές και υπηρεσίες	«Ίδρυση δομών στελεχωμένων με ειδικούς», «περισσότεροι ξενώνες φιλοξενίας και συμβουλευτικά κέντρα σε κάθε δήμο»
Στελέχωση και πόροι	«Αύξηση πόρων και προσωπικού», «ύπαρξη ψυχολόγου σε κάθε γραφείο αντιμετώπισης ενδοοικογενειακής βίας»
Συντονισμός και δίκτυα	«Μεγαλύτερη συνεργασία με το Υπουργείο και την Περιφέρεια», «τοπικά δίκτυα πρόληψης», «πρωτόκολλα συνεργασίας»

Εκπαίδευση και πρόληψη	«Συνεχής ενημέρωση και κατάρτιση φορέων και πολιτών», «εισαγωγή της σεξουαλικής αγωγής σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης»
Θεσμικές αλλαγές	«Ο όρος γυναικοκτονία να αναγνωρισθεί ως διακριτό έγκλημα», «βελτίωση νομοθεσίας για την ψηφιακή έμφυλη βία»
Ψηφιακά εργαλεία	«Ανάπτυξη και λειτουργία ψηφιακής πλατφόρμας ενημέρωσης και επιμόρφωσης»

Μοτίβα ανά τύπο φορέα και πεδίο παρέμβασης

Ως προς τα μοτίβα που προκύπτουν από τις απαντήσεις, δεν διαπιστώνεται έντονη διαφοροποίηση με γεωγραφικούς όρους, καθώς οι προτάσεις εμφανίζονται διασπαρμένες σε φορείς από διαφορετικούς δήμους της Δυτικής Ελλάδας. Ωστόσο, παρατηρούνται ορισμένες διαφοροποιήσεις ως προς το περιεχόμενο των προτάσεων ανάλογα με τον τύπο ή το πεδίο δράσης του φορέα.

Οι φορείς που δραστηριοποιούνται πιο άμεσα στην παροχή υποστήριξης ή στην αντιμετώπιση περιστατικών, όπως συμβουλευτικά κέντρα, ξενώνες και αστυνομικές υπηρεσίες, δίνουν μεγαλύτερη έμφαση σε ζητήματα **στελέχωσης, επάρκειας δομών, ψυχολογικής υποστήριξης, εξειδικευμένων υπηρεσιών και υλικοτεχνικής ενίσχυσης**.

Αντίθετα, φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης, δημοτικές επιτροπές ισότητας και φορείς με περισσότερο συντονιστικό ή πολιτικό ρόλο δίνουν συχνότερα έμφαση στην **ενίσχυση της συνεργασίας, της δικτύωσης, της πρόληψης, της ενημέρωσης και της σύνδεσης τοπικού και κεντρικού επιπέδου**.

Παράλληλα, ορισμένες προτάσεις με πιο καθαρό θεσμικό ή νομοθετικό περιεχόμενο προέρχονται από φορείς που διατυπώνουν πιο συνολική οπτική για την πολιτική αντιμετώπιση της έμφυλης βίας.

Συνολική αποτίμηση

Συνολικά, η ενότητα αναδεικνύει ότι οι φορείς της Δυτικής Ελλάδας διαθέτουν σαφή εικόνα για τα σημεία στα οποία απαιτείται περαιτέρω ενίσχυση των πολιτικών και των παρεμβάσεων για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών. Η πλειονότητα καταθέτει συγκεκριμένες προτάσεις, οι οποίες συγκλίνουν κυρίως στην ανάγκη για

περισσότερες και καλύτερα στελεχωμένες δομές, για επαρκέστερους πόρους, για ισχυρότερο συντονισμό μεταξύ των φορέων, για συστηματική εκπαίδευση και ενημέρωση, αλλά και για ορισμένες κρίσιμες θεσμικές βελτιώσεις.

Η εικόνα που προκύπτει είναι ότι οι φορείς δεν ζητούν απλώς περισσότερες παρεμβάσεις, αλλά πιο συνεκτικές, πιο σταθερές και πιο λειτουργικές παρεμβάσεις, με σαφή σύνδεση ανάμεσα στο θεσμικό επίπεδο, τις διαθέσιμες υπηρεσίες και τις πραγματικές ανάγκες των γυναικών στο πεδίο. Με αυτή την έννοια, οι προτάσεις τους αποτελούν κρίσιμο υλικό για τη διαμόρφωση πιο στοχευμένων πολιτικών και για την ενίσχυση της τοπικής και περιφερειακής ανταπόκρισης απέναντι στην έμφυλη βία.

Ο αγώνας για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών: ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ – ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Τα ευρήματα της παρούσας έρευνας αναδεικνύουν ότι, παρά την ύπαρξη ενός σχετικά ανεπτυγμένου θεσμικού και πολιτικού πλαισίου για την πρόληψη και αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών, εξακολουθούν να υφίστανται σημαντικά κενά ως προς την εφαρμογή, τον συντονισμό, την επάρκεια των υπηρεσιών και την τοπική ή περιφερειακή επιχειρησιακή ετοιμότητα. Οι συστάσεις που ακολουθούν προκύπτουν από τη σύνθεση των ποσοτικών και ποιοτικών δεδομένων της έρευνας, λαμβάνουν σοβαρά υπόψη τις απόψεις των φορέων, αλλά δεν ταυτίζονται αποκλειστικά με αυτές. Αντίθετα, επιδιώκουν να μετασχηματίσουν τα ευρήματα της έρευνας σε ένα πιο συγκροτημένο πλαίσιο κατευθύνσεων πολιτικής και εφαρμογής.

1. Συστάσεις σε επίπεδο πολιτικών

Πρώτη βασική σύσταση είναι η ανάγκη **ενίσχυσης της τοπικής και περιφερειακής διάστασης των εθνικών πολιτικών** για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών. Τα δεδομένα δείχνουν ότι, παρότι οι φορείς σε σημαντικό βαθμό γνωρίζουν το εθνικό πλαίσιο και το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων, η μετάφραση των εθνικών πολιτικών σε συνεκτικές τοπικές παρεμβάσεις δεν είναι πάντοτε επαρκώς ορατή ή συστηματική. Για τον λόγο αυτό, κρίνεται σκόπιμο οι εθνικές πολιτικές να συνοδεύονται από **πιο σαφείς τοπικούς και περιφερειακούς μηχανισμούς υλοποίησης, παρακολούθησης και λογοδοσίας**.

Παράλληλα, απαιτείται η **συστηματικότερη σύνδεση των εθνικών σχεδίων δράσης με τις πραγματικές ανάγκες των τοπικών κοινωνιών**, ιδίως σε περιοχές όπου η πρόσβαση σε υπηρεσίες είναι δυσκολότερη ή άنيση. Η έρευνα ανέδειξε ότι η διαθεσιμότητα και η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών εξακολουθούν να

εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από την τοπική συγκυρία, τους διαθέσιμους πόρους και τον βαθμό συνεργασίας μεταξύ φορέων.

2. Συστάσεις σε επίπεδο θεσμικού πλαισίου

Η έρευνα καταδεικνύει ότι, αν και το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο αναγνωρίζεται ως σημαντικό και σχετικά ανεπτυγμένο, εξακολουθούν να αναφέρονται κενά που αφορούν τόσο ειδικές κατηγορίες γυναικών όσο και ειδικές μορφές βίας. Για τον λόγο αυτό, συστήνεται η **συνεχής επανεξέταση και επικαιροποίηση του θεσμικού πλαισίου**, με βάση τις εμπειρίες εφαρμογής του, τις νέες μορφές κινδύνου και τις ανάγκες που αναδεικνύονται από την πράξη.

Ιδιαίτερη έμφαση χρειάζεται να δοθεί:

- στην **ουσιαστική προστασία ευάλωτων ομάδων γυναικών**, όπως γυναίκες με αναπηρία, μετανάστριες, γυναίκες χωρίς νομιμοποιητικά έγγραφα, γυναίκες με ζητήματα ψυχικής υγείας ή εξάρτησης,
- στην **πληρέστερη αντιμετώπιση μορφών βίας που αναδεικνύονται πιο έντονα τα τελευταία χρόνια**, όπως η ψηφιακή και τεχνολογική έμφυλη βία,
- καθώς και στη **βελτίωση των προβλέψεων που αφορούν την άμεση προστασία των θυμάτων**, ιδίως στο διάστημα μεταξύ της αναφοράς του περιστατικού και της δικαστικής ή διοικητικής αντιμετώπισής του.

Η κατεύθυνση αυτή είναι συμβατή με το πνεύμα της **Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης**, η οποία δεν αρκείται στην τυπική υιοθέτηση μέτρων, αλλά απαιτεί ουσιαστική προστασία, πρόληψη, δίωξη και ολοκληρωμένες πολιτικές.

3. Συστάσεις σε επίπεδο εφαρμογής

Ένα από τα σταθερότερα ευρήματα της έρευνας είναι ότι το βασικό πρόβλημα δεν εντοπίζεται μόνο στην ύπαρξη πολιτικών ή νομικών ρυθμίσεων, αλλά κυρίως **στην ασυνεχή, άνιση ή ελλιπή εφαρμογή τους στην πράξη**. Για τον λόγο αυτό, κρίνεται αναγκαία η μετατόπιση της έμφασης από την απλή ύπαρξη πλαισίων στην **παρακολούθηση της πραγματικής υλοποίησής τους**.

Στο επίπεδο αυτό, προκύπτουν τέσσερις βασικές κατευθύνσεις:

Πρώτον, απαιτείται η **ενίσχυση των δομών υποστήριξης**, ώστε οι γυναίκες να έχουν πρόσβαση σε επαρκείς, ασφαλείς και σταθερές υπηρεσίες, χωρίς γεωγραφικούς ή διοικητικούς αποκλεισμούς.

Δεύτερον, χρειάζεται η **αύξηση και σταθεροποίηση των ανθρωπίνων και οικονομικών πόρων**. Η επάρκεια προσωπικού, η σταθερή χρηματοδότηση, η ύπαρξη εξειδικευμένων επαγγελματιών και η ενίσχυση των υποδομών αποτελούν βασικές προϋποθέσεις για οποιαδήποτε αποτελεσματική πολιτική εφαρμογή.

Τρίτον, είναι αναγκαία η **συνεχής και υποχρεωτική επιμόρφωση των επαγγελματιών** που έρχονται σε επαφή με περιστατικά βίας κατά των γυναικών. Η εκπαίδευση αυτή πρέπει να αφορά όχι μόνο τη νομική διάσταση, αλλά και τη δεοντολογική, ψυχοκοινωνική και διαθεματική προσέγγιση της έμφυλης βίας.

Τέταρτον, είναι κρίσιμο να ενισχυθούν οι **μηχανισμοί παρακολούθησης, αξιολόγησης και δημοσιοποίησης αποτελεσμάτων**. Το γεγονός ότι πολλοί φορείς δεν χρησιμοποιούν σταθερούς δείκτες ή δεν διαθέτουν δημοσιευμένα αποτελέσματα δείχνει ότι η τεκμηρίωση της αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων παραμένει περιορισμένη.

4. Συστάσεις σε επίπεδο συντονισμού και συνεργασίας

Η έρευνα ανέδειξε με πολύ σαφή τρόπο ότι οι φορείς θεωρούν τον συντονισμό και τη συνεργασία εξαιρετικά σημαντικά, αλλά ταυτόχρονα δεν διαπιστώνουν πάντοτε την ύπαρξη επαρκώς λειτουργικών και θεσμοθετημένων μηχανισμών. Για τον λόγο αυτό, μία από τις κεντρικές συστάσεις της έρευνας είναι η **θεσμοθέτηση σταθερών, σαφών και λειτουργικών δομών συντονισμού** σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

Ειδικότερα, προτείνεται:

- η ανάπτυξη **σαφών πρωτοκόλλων συνεργασίας** μεταξύ φορέων,
- η αποσαφήνιση των **ρόλων και αρμοδιοτήτων** κάθε υπηρεσίας,
- η δημιουργία ή ενίσχυση **τοπικών δικτύων συνεργασίας**,
- η τακτική ανταλλαγή πληροφορίας και εμπειρίας,
- και η ανάπτυξη διαδικασιών που να μειώνουν τις καθυστερήσεις, τη γραφειοκρατία και τις ασυνέχειες στη διαχείριση περιστατικών.

Η ενίσχυση του συντονισμού δεν αποτελεί μόνο οργανωτική βελτίωση, αλλά βασική προϋπόθεση για τη διασφάλιση μιας **συνεχούς και ασφαλούς διαδρομής υποστήριξης** για τις γυναίκες που απευθύνονται στο σύστημα.

5. Σύνδεση με το εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές πλαίσιο

Οι παραπάνω συστάσεις συνδέονται άμεσα με βασικές κατευθύνσεις του εθνικού, ευρωπαϊκού και διεθνούς πλαισίου για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών. Η

Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης, η Οδηγία (ΕΕ) 2024/1385, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2021–2025, αλλά και οι κατευθύνσεις ευρωπαϊκών οργανισμών όπως το **EIGE**, η **FRA** και η **Eurostat**, συγκλίνουν στη σημασία της πρόληψης, της προστασίας, της δίωξης, της διατομεακής συνεργασίας, της συλλογής δεδομένων και της αξιολόγησης της εφαρμογής.

Υπό αυτή την έννοια, η παρούσα έρευνα επιβεβαιώνει ότι η πρόκληση για την Ελλάδα, και ειδικότερα για το τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, δεν είναι μόνο η συμμόρφωση με τις διεθνείς και ευρωπαϊκές δεσμεύσεις, αλλά και η **μετατροπή τους σε σταθερές, προσβάσιμες και αποτελεσματικές πρακτικές** για τις γυναίκες που έχουν ανάγκη υποστήριξης.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η παρούσα έρευνα αποτυπώνει μια σύνθετη αλλά αρκετά σαφή εικόνα ως προς την εφαρμογή των πολιτικών για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο στη Δυτική Ελλάδα. Η συνολική εικόνα που προκύπτει είναι ότι οι φορείς αναγνωρίζουν την ύπαρξη ενός σημαντικού θεσμικού και πολιτικού πλαισίου, αλλά ταυτόχρονα επισημαίνουν ότι η αποτελεσματικότητά του περιορίζεται από κενά στην εφαρμογή, την επάρκεια των πόρων, τον συντονισμό μεταξύ υπηρεσιών και τη διαθεσιμότητα υποστηρικτικών δομών.

Ένα πρώτο σταθερό συμπέρασμα είναι ότι οι φορείς διαθέτουν σε σημαντικό βαθμό γνώση του νομοθετικού και πολιτικού πλαισίου, καθώς και των εθνικών πολιτικών που σχετίζονται με την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών. Ωστόσο, η γνώση αυτή δεν εμφανίζεται πάντα ως πλήρης ή εμβαθυσμένη, ενώ η εικόνα γίνεται πιο επιφυλακτική όταν η συζήτηση μεταφέρεται από την ύπαρξη του πλαισίου στην εφαρμογή του στην πράξη.

Ένα δεύτερο βασικό συμπέρασμα είναι ότι οι φορείς αναγνωρίζουν πως υπάρχουν σημαντικές υπηρεσίες υποστήριξης και αξιόλογες καλές πρακτικές σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, ιδίως μέσα από συμβουλευτικά κέντρα, ξενώνες φιλοξενίας και δράσεις ενημέρωσης και πρόληψης. Την ίδια στιγμή, όμως, επαναλαμβάνεται η διαπίστωση ότι οι υπηρεσίες αυτές δεν επαρκούν πάντοτε, ούτε καλύπτουν με ισότιμο τρόπο όλες τις ανάγκες ή όλες τις γεωγραφικές περιοχές.

Ένα τρίτο κοινό μοτίβο που αναδύεται από όλες σχεδόν τις θεματικές ενότητες είναι η **κεντρική σημασία των πόρων**. Η έλλειψη ανθρώπινου δυναμικού, η ανεπαρκής χρηματοδότηση, οι περιορισμένες υποδομές και η απουσία εξειδικευμένων υπηρεσιών αναφέρονται επανειλημμένα ως παράγοντες που περιορίζουν την αποτελεσματικότητα τόσο των πολιτικών όσο και των παρεχόμενων υπηρεσιών.

Τέταρτο επαναλαμβανόμενο ζήτημα είναι η σημασία του **συντονισμού και της συνεργασίας**. Παρότι οι περισσότεροι φορείς συνεργάζονται ήδη με άλλους οργανισμούς και αποδίδουν εξαιρετικά μεγάλη σημασία στον συντονισμό, η εικόνα είναι λιγότερο ισχυρή όταν εξετάζεται η ύπαρξη σταθερών, θεσμοθετημένων και αποτελεσματικών διαδικασιών συνεργασίας. Οι δυσκολίες συντονισμού, οι καθυστερήσεις, οι διαφορετικές διαδικασίες και η γραφειοκρατία αναδεικνύονται ως σταθερά εμπόδια.

Πέμπτο σημαντικό συμπέρασμα είναι ότι η **τεκμηρίωση, η αξιολόγηση και η παρακολούθηση** των παρεμβάσεων παραμένουν περιορισμένες. Πολλοί φορείς δεν χρησιμοποιούν σταθερούς δείκτες αξιολόγησης και δεν διαθέτουν δημοσιευμένα αποτελέσματα από τη δράση τους. Αυτό περιορίζει τη δυνατότητα συστηματικής μάθησης, αποτίμησης της αποτελεσματικότητας και λογοδοσίας.

Σε επίπεδο γενικών τάσεων, η έρευνα δείχνει ότι οι ανάγκες των φορέων συγκλίνουν σε ορισμένα βασικά σημεία:

- περισσότερες και καλύτερα στελεχωμένες δομές,
- σταθερή χρηματοδότηση,
- συνεχής επιμόρφωση,
- ενίσχυση της συνεργασίας,
- συστηματικότερη παρακολούθηση της εφαρμογής των πολιτικών,
- και ουσιαστική σύνδεση του θεσμικού πλαισίου με την καθημερινή πρακτική.

Όρια και περιορισμοί της έρευνας

Τα ευρήματα της παρούσας έρευνας πρέπει να ιδωθούν υπό το πρίσμα ορισμένων περιορισμών. Πρώτον, η έρευνα βασίζεται στις αντιλήψεις, εμπειρίες και εκτιμήσεις των ίδιων των φορέων, γεγονός που αποτελεί σημαντικό πλεονέκτημα για την κατανόηση της εφαρμογής στην πράξη, αλλά δεν ταυτίζεται με αντικειμενική μέτρηση όλων των παραμέτρων του συστήματος.

Δεύτερον, οι απαντήσεις δεν κατανέμονται πάντοτε ομοιόμορφα σε όλους τους τύπους φορέων, ενώ σε ορισμένα ερωτήματα παρατηρείται σημαντικό ποσοστό «δεν γνωρίζω/δεν απαντώ», γεγονός που περιορίζει τη δυνατότητα πλήρους ερμηνείας.

Τρίτον, η έρευνα αποτυπώνει μια τοπική/περιφερειακή εικόνα και όχι τον γενικό πληθυσμό ή το σύνολο της χώρας. Ως εκ τούτου, τα δεδομένα της είναι εξαιρετικά χρήσιμα για την κατανόηση του πεδίου εφαρμογής των πολιτικών, αλλά δεν είναι ευθέως συγκρίσιμα με έρευνες επιπολασμού ή με ευρείας κλίμακας πληθυσμιακές έρευνες.

Παρά τα όρια αυτά, η έρευνα προσφέρει μια ιδιαίτερα χρήσιμη εικόνα για το πώς βιώνεται και αποτιμάται η εφαρμογή των πολιτικών από τους ίδιους τους φορείς που βρίσκονται πιο κοντά στην υποστήριξη των γυναικών.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών δεν αποτελεί μόνο ζήτημα νομικής συμμόρφωσης ή διοικητικής οργάνωσης. Αποτελεί κρίσιμο δείκτη της ποιότητας της δημοκρατίας, της ισότητας και της κοινωνικής δικαιοσύνης. Η παρούσα έρευνα ανέδειξε ότι στη Δυτική Ελλάδα υπάρχουν φορείς με εμπειρία, γνώση και ουσιαστική δέσμευση, αλλά και ότι η καθημερινή εφαρμογή των πολιτικών εξακολουθεί να δοκιμάζεται από ελλείψεις πόρων, ασυνέχειες, περιορισμούς και άνισες δυνατότητες ανταπόκρισης.

Το πιο σημαντικό στοιχείο που αναδεικνύει η παρούσα διαδικασία δεν είναι μόνο η καταγραφή προβλημάτων, αλλά η ανάδειξη μιας βάσης πάνω στην οποία μπορεί να χτιστεί συνέχεια. Η χαρτογράφηση των εμπειριών των φορέων, η ανάδειξη των δυσκολιών, των καλών πρακτικών, αλλά και των συγκεκριμένων προτάσεων που κατατέθηκαν, δημιουργεί ένα κρίσιμο υπόβαθρο για πιο τεκμηριωμένες και αποτελεσματικές παρεμβάσεις στο μέλλον.

Το έργο επανατοποθετεί τις κοινωνικές ομάδες και τους επιμέρους διοικητικούς μηχανισμούς στην ενεργό συμμετοχή στα κοινά και στο κράτος δικαίου μέσα από τη διαβουλευτική διαδικασία στην οποία ενεπλάκησαν. Η συμμετοχή τους στον πολιτικό διάλογο αποκαθιστά ένα πρότυπο πολιτειακής οργάνωσης που εγκαθιδρύει εκ νέου τη δημοκρατία με φορά από κάτω προς τα πάνω και όχι αντίστροφα, όπως αυτή τείνει να εφαρμόζεται σήμερα.

Η λήψη υπόψη των συμπερασμάτων της διαβουλευτικής διαδικασίας από τα κέντρα λήψης αποφάσεων, όπως αυτή προχώρησε μέσα από το Παρατηρητήριο, και η μετατροπή τους σε πρακτικά, απτά αποτελέσματα, νομιμοποιεί το θεσπισμένο δίκαιο

και την άσκηση νομοθετικής πολιτικής. Ταυτόχρονα, η συμμετοχή στη διαδικασία κατάρτισης της έκθεσης συμπερασμάτων του έργου διαμορφώνει πολίτες και θεσμούς αλληλέγγυους μιας διαλογικής πλατφόρμας, η σημασία της οποίας για τον κατεξοχήν συλλογικό χώρο που αποτελεί η πολιτική είναι προφανής.

Με αυτή την έννοια, η παρούσα έκθεση δεν συνιστά απλώς έναν απολογισμό. Συνιστά εργαλείο παρακολούθησης, ανατροφοδότησης και πολιτικού προβληματισμού. Τα συμπεράσματά της μπορούν να συμβάλουν στην ενίσχυση της σύνδεσης ανάμεσα στο εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές πλαίσιο και στην τοπική πραγματικότητα της εφαρμογής. Κυρίως, όμως, μπορούν να συμβάλουν στη διατήρηση μιας σταθερής σχέσης συνεργασίας με τους φορείς που βρίσκονται στην πρώτη γραμμή.

Γιατί η ουσιαστική αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών δεν εξαρτάται μόνο από το αν υπάρχουν πολιτικές, αλλά από το αν αυτές παραμένουν ζωντανές στην πράξη: με συνέχεια, με παρακολούθηση, με λογοδοσία και με σταθερή υποστήριξη προς όσες και όσους καλούνται να τις εφαρμόσουν.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

[Εργαλείο παρακολούθησης & αξιολόγησης της εφαρμογής των πολιτικών για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών \(ερωτηματολόγιο\)](#)

[Σύστημα παρακολούθησης της εφαρμογής των πολιτικών για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών](#)

[Λίστα εθνικών, ευρωπαϊκών και διεθνών πολιτικών και σχεδίων δράσεων σχετικά με την αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών](#)

[Μητρώο τοπικών φορέων αντιμετώπισης της βίας κατά των γυναικών στις Περιφέρειες Αττικής, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίων Νήσων](#)